Areas

Didysis Dievo ir žmogaus dialogas — Gediminas Kijauskas, S.J. 286
Europos jaunimas: lietuviai dalyvauja revoliucijose . . . 289
Neornamentuotos kartos studentija — Vaclovas Kleiza . . 292
Tokia mirtis, tai revoliucija — vertė Augustinas Tijūnėlis . 295
Vedamasis: Sukomercintas Kristus 297
Užuominos 298
Poezija
Žiema — Danguolė Sadūnaitė 299
Sustingus — Sesuo M. Jurgita 299
Juokas — Sesuo M. Jurgita 299
Vienuma — Kęstutis Gaidžiūnas 299
SAS suvažiavimas Dainavoje — Aldona Indreikaitė . . . 302
Studentų suvažiavimui praėjus — Rita Abromaitytė . . . 304
Vytautas Mačernis dabarties akimis — Aldona Zailskaitė . . 307
Jaunystė lydi mus. — **moksleivių kūryba**
Kodėl taika? — Rusnė Vaitkutė 311
Taika (eil.) — Rusnė Vaitkutė 311
Draugystė 312
Tu — Joana Vaičiulaitytė 312
Vadovavimas — Juozas Bačėnas 312
Korespondencijos 313
1969 metų turinys 314

Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas

gruodis
December
1969
10

Nuotraukos: Raimundas Šilkaitis — psl. 292, diskusijų nuotrauka psl. 305; Kazio Razgaičio — psl. 300 - 301; V. Noreikos — psl. 307, 310; Algio Pliodžinsko — 313.

Viršelis: Rimvydo Zailsko medžio raižinys.

REDAKCIJA: Vyriausias redaktorius — Jonas Šoliūnas; **nariai:** Elenutė Bradūnaitė, Jūratė Jasaitytė, Gabija Juozapavičiūtė, Algis Norvilas, Aleksandras Pakalniškis, jaun., Marija Smilgaitė, Raimundas Šilkaitis, Aldona Zailskaitė.

REDAKCINĖ KOLEGIJA: R. Abromaitytė, (Montreal, Kanada); A. Barzdukas, (Washington); I. Bublienė, (Cleveland); J. Gaila, (Philadelphia); D. Jasaitytė, (Boston); R. Kubiliūtė, (Adelaide, Australija); I. Raulinaitienė, (Los Angeles); M. Slavėnienė, (Sidney, Australija); J. Šulcas, (Roma, Italija).

TECHNIKINĖ REDAKCIJA: Vita Noreikaitė, Liucija Norvilaitė, Danutė Vasiukevičiūtė. Laužymas; Aldona Zailskaitė. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje.

ADMINISTRACIJA: Juozas Polikaitis — ATEITIS, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Illinois 60629. Telefonas 312 434-2243.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00, garbės prenumerata $10.00, visur kitur laisvame pasaulyje $3.00. **Redakcija: 6641 So.** Albany Avenue, Chicago, Illinois 60629. Telefonas 312 737-5096.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except June and July by the Lithuanian Catholic Youth Association, Business address: 7235 South Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Yearly subscription in the US and Canada $5.00. Single copy, 50 cents. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

KRISTAUS UŽGIMIMO ŠVENTĖJE IR ATEINANČIUOSE METUOSE LINKIME DAUG DŽIAUGSMO IR KŪRYBINGŲ DIENŲ ATEITIES BENDRADARBIAMS, RĖMĖJAMS IR VISIEMS SKAITYTOJAMS.

ATEITIES REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

DIDYSIS DIEVO IR ŽMOGAUS DIALOGAS

Gediminas Kijauskas, S.J.

Kalėdų švenčių proga esame įpratę su kitais žmonėmis pergyventi neįprastą vienybę, sugyvenimą, ramybę. Artėjant tai dienai, savotiškai jaučiame, kad turime rasti bendrą kalbą su visais žmonėmis, prisiminti tuos, kuriuos ilgai buvome užmiršę. Kristaus Gimimo šventės proga apsikeičiame dovanomis, giedame kalėdines giesmes, bandome visiems nusišypsoti. Ar visi šie ir panašūs gestai tikrai padeda mums išgyventi skelbiamą gimusio Išganytojo dvasią, būtų sunku pasakyti. Jie viena tik rodo, kad paskatinti šios šventės nuotaikos, mes bandome griauti sienas ir statyti tiltus per tarpeklius, kurie atsiranda tarp žmonių. Atseit, mes stengiamės atnaujinti tarp Dievo ir žmogaus nuostabiu būdu užsimezgusį pokalbį, kurio aukščiausias taškas ir buvo pirmoji Kalėdų naktis.

Paslaptinga mistika apipynėme tą pirmąją Kalėdų naktį, tačiau jos centre glūdi didelis paprastumas. Nuošaliai ir nakties tylumoje gimsta Kristus. Dievo Žodis, tapęs žmogumi, apsigyvena žmonių tarpe. Tos nakties tylumoje Dievas-Žmogus kalba mums be žodžių. Jau pačiu savo buvimu su mumis jis prabyla į mus. Savo atėjimu jis paliečia mūsų sielos gelmes ir kviečia atsiverti ne tik Dievui, bet ir kiekvienam žmogui. Jei atsiliepiame, angelų giesmės žodžiai aidi ir mūsų sielos giliausias mintis: "Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė geros valios žmonėms" (Luk. 2:14).

Atsakymas ilgam ieškojimui

Kristaus atėjimas yra kartu ir atsakymas ilgam žmogaus ieškojimui. Nuo to momento, kada žmogaus gyvenimas pajuto šio pasaulio pulsą, jis ieško savo Kūrėjo veido: "Aš keliu savo akis į kalnus: iš kur ateis man pagalba? Aš keliu savo akis į tave, kuris gyveni danguje" (Ps. 120, 122). Visa žmogaus žemiškoji kelionė buvo ir yra ieškojimas Viešpaties veido. Ta kelionė kartu parodo ir ilgą žmogaus klaidžiojimą. Ne tik išrinktoji Dievo tauta klaidžiojo ilgus metus tyruose, klaidžioja ir kiekvienas žmogus. Tame klaidžiojime jis neretai apsistato sienomis, padaro prarajas, kurių jis pats vienas nepajėgia perbristi. Pirmasis žmogaus

nuklydimas iššaukė ir užtikrintą pagalbą, kada Dievas pažadėjo atsiųsti pasaulio Išganytoją. Tolimesnė žmogaus kelionė rodo, kaip jis ieškodamas dažnai atsiskyrė nuo savo Kūrėjo, bet Dievo ištikimybė, gailestingumas ir meilė nesiliovė rodę tikrąjį kelią per pranašus, kurie nuolatos priminė išrinktajai tautai apie Išganytojo atėjimą.

Visa ta istorija mums kalba apie Dievo ir žmogaus dialogą, kuris tęsėsi per ilgus šimtmečius. Savo klaidžiojimuose žmogus ieškojo pilnos tiesos, gėrio, džiaugsmo ir laimės. Deja, dažnai jis tenkinosi trupiniais. Į pilną gyvenimą tiltą nutiesti per prarają, kuri atsirado tarp Dievo ir žmogaus, tegalėjo pats galybių Viešpats. Kada atėjo jo nustatytas laikas, Dievas siuntė savo Sūnų, gimusį iš moteriškės, kad atpirktų tuos, kurie buvo po įstatymu, ir duotų galią tapti Dievo vaikais. "Kadangi jūs esate sūnūs, Dievas siuntė savo Sūnaus Dvasią į jūsų širdis, kuri šaukia: Abba, Tėve! Taigi, yra jau ne tarnas, bet sūnus. O jei sūnus, tai ir tėvonis per Dievą" (Gal. 4:4-7). Su Kristaus atėjimu žmogus pradėjo naują dialogą. Būdamas Dievo sūnus, krikščionis gali kreiptis į Dievą kaip savo Tėvą.

Naujas krikščionio dialogas

Ar su Kristaus gimimu ir naujuoju dialogu krikščioniui nebereikia ieškoti Viešpaties veido? Nieko panašaus. Ieškojimas ir toliau pasilieka pagrindinė žmogaus gyvenimo dalis.

Pasidžiaugti Kalėdų šventėmis ir nesisieloti Kristaus užgimimu mūsų amžiaus kiekviename žmoguje bei jį supančiame pasaulyje reiškia iš vis nesuprasti Kristaus atėjimo reikšmės. Kristus atėjo į pasaulį ne vien vaikams teikti džiaugsmo ar, kad vieną kartą į metus prisimintume jo gimimo šventę. Jis nori perkeisti mūsų pasaulį iš pagrindų: "Aš atėjau ugnies siųsti į žemę ir ko gi norėčiau, jei ne kad kūrentųsi?" (Luk. 12:49). Negalvokime, kad sekantieji Kristaus žodžiai nesiderina su Kalėdų nuotaika: "Nemanykite, būk aš atėjęs ramybės atnešti žemėn; ne ramybės atnešti aš atėjau, bet kalavijo" (Mat. 10:34).

Įgyvendinti Kristaus karalystę mūsų amžiuje reiškia būti uoliais ieškotojais. Kristus užgimsta mūsų pasaulyje tiek, kiek mes esame savyje ir savo aplinkoje "pasaulio šviesa" ir "žemės druska". Papuošimai ir spalvotos šviesos mūsų neišpirks: "Tegul jūsų šviesa taip šviečia žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir garbintų jūsų Tėvą, kuris yra danguje" (Mat. 5:16).

Kokių gerų darbų laukia Dievas iš mūsų šiandieną? Daug kas dabar kalba apie "kartų plyšius" **(generation gap)**. Yra lengva pasakyti, kad tėvai pasenę ir nesupranta jaunimo nė jų problemų. Bet visi gerai žinome, kad nuoširdžių ryšių nutraukimas tarp jauno žmogaus ir jo ar jos tėvų yra ne tik skaudus, bet ir žalingas; yra skaudus, nes sugyvenimas ir meilė tarp tėvų ir vaikų savotiškai eina iš žmogaus giliausių troškimų; žalingas, nes jaunuolio amžiuje labai svarbu vieniems kitus suprasti ir pagelbėti. Nuoširdžių ryšių nutraukimas su tėvais pažeidžia ne tik ketvirtą Dievo įsakymą, bet nepripažįsta ir didžiojo Kristaus įsakymo: "Tai mano įsakymas, kad mylėtumėte vienas kitą, kaip aš jus mylėjau. Niekas neturi didesnės meilės, kaip ta, kad kas guldo savo gyvybę už savo prietelius" (Jon. 15:12-13).

Kaip daugumas jaunimo išsprendžia šią problemą? Nuoširdus dialogas su tėvais bus taip pat mūsų atsivėrimas Dievui ir Kristui. Laisvė ir nepriklausomybė yra labai brangios vertybės jaunam žmogui. Bet sugyvenimas, meilė, pagarba, paklusnumas yra nemažiau brangios dorybės. Klausimas lieka, kaip jas suderinti. O radę darną tarp jų, turbūt laimėsime ir ramybę, kurią angelai paskelbė per pirmasias Kalėdas.

Jaunimas šiandien ieško įvairių būdų

naujiems pergyvenimams, bandymams. Į pagalbą jie šaukiasi įvairius narkotikus. Problema yra ta, kad, naudojant narkotikus, ne tik nusikalstama įstatymams, bet pavojun statoma ir jauno žmogaus sveikata. Iš tiesų, naujų pergyvenimų galime rasti ir kitur. Gerai atliktas darbas duoda žmogui didelį pasitenkinimą. Ištikimybė savo pasirinktiems idealams veikia panašiai. Viena jauna mergaitė neseniai pareiškė: "Atradusi Dievą, aš patiriu tokius nuostabius pergyvenimus, kurių jokios narkotikų "kelionės" (trips) niekuomet nesuteiks". Kiek realus yra man Kristus? Jo gimimo švenčių proga būtų labai naudinga susimąstyti.

Girdime žmones nusiskundžiant, kad šiandien labai paplitusi nepadori literatūra, vad. pornografija. Bet kas už tai kaltas? Aišku, pirmoje eilėje tie, kurie spausdina ir platina. Bet nemažiau kaltės turi imtis ir tie, kurie perka ir skaito. Šiandien turime per akis geros literatūros, kuri žmogaus dvasią pakelia ir skatina siekti kilnių idealų. Mūsų rūpestis Kristaus užgimimu šių dienų pasaulyje neturėtų mus apriboti tik asmenišku geros literatūros pasiskaitymu. Sau turėtume užsidėti kaip pareigą gerą literatūrą platinti savo draugų tarpe, bei savo aplinkoje. Jei yra daug žmonių, kurie pasišvenčia blogiui platinti, kiek pastangų ir jėgų mes turėtume skirti gėriui ir tikram grožiui paskleisti? Yra daug žmonių, kurie tai daro. O kaip su manimi?

Šiandien vis daugiau ir daugiau atsiranda žmonių, kurie skelbia ne tik privačiuose pašnekesiuose bet ir viešai, kad mūsų pasaulis jau nebeturi vilties, kad įvairios problemos mums grasina kaip slenkąs kalnų sniegas, kad katastrofa neišvengiama. Popiežius Jonas XXIII tokius žmones pavadino "pražūties pranašais". Yra tiesa, kad šiandien daug gyvenimo sričių žengia priekin šuoliais, pats gyvenimas keičiasi labai staigiai. Neatsilieka ir Bažnyčia. Yra žmonių, kuriems šis visas skubėjimas yra per greitas. Tačiau tokiu laiku dar mažiau, negu bet kada, krikščionis galėtų bandyti nuleisti rankas ar aimanuoti. Mums skirta šiandien ne tik sekti pasaulio raidą, bet ir duoti jai toną, kuris, tariant popiežiaus Jono XXIII žodžiais, būtų žmoniškas ir krikščioniškas. Tai didelis reikalavimas. Šis uždavinys apima visą mūsų gyvenimą: ir šeimą, ir tautos reikalus, ir komunikacijos priemones, ir spausdintą žodį, ir santykius tarp tautų, ir žmonių darbo sąlygas, ir griežtuosius mokslus, ir erdvės tyrinėjimus, ir auklėjimą... Daug kur Kristus dar neužgimė. Kiek ir kur aš prisidėsiu, kad jis užgimtų?

Naujo pasaulio kūrėjai

Naujosios eros dialogas su užgimusiu Kristumi dar nesibaigė. Jaunas žmogus tą dialogą dar tik pradeda. Kada ateitininkas pasirenka savo šūkiu "Visą atnaujinti Kristuje," jis angažuojasi nešti Gerąją Naujieną į naująjį pasaulį, kuris šiandien gimsta. Jis ateina keisti šio naujojo pasaulio Kristaus dvasioje: jo teisingume, meilėje, tiesoje, atvirume Dievui, kaip jis pats buvo jam atviras. "Sutvėrimas su išsiilgimu laukia Dievo vaikų garbės apreiškimo. Sutvėrimas juk buvo pavergtas tuštybei ne savo valia, bet to, kuris ją pavergė su viltimi, kad ir pats sutvėrimas bus išlaisvintas iš sugedimo vergijos į Dievo vaikų garbės laisvę" (Rom. 8:19-21).

Kalėdų šventės mums primena, kad mūsų laikų žmogus daug kur pastatė sienas tarp tautų, tarp atskirų žmonių grupių, tarp šeimos narių, perskyrė praraja save ir savo sukurtą pasaulį nuo Dievo. Bet Kristus vėl gimsta, kad mes griautume tas sienas ir jungtume žmogaus kuriamą pasaulį su Dievu. Tai ir yra naujojo pasaulio kūrėjo užduotis — "visą atnaujinti Kristuje". Tai didysis Dievo ir žmogaus dialogas, kuris mums kasdien primena Kristaus gimimą šiame pasaulyje.

Lietuviai dalyvauja revoliucijose

Neseniai Š. Amerikoje lankėsi, ką tik mokslus baigęs ir į kunigus įšventintas, kunigas Jonas Šulcas. Jis lietuvių visuomenėje yra žinomas kaip jaunimo veikėjas, tiek Vokietijos, tiek Šiaurės Amerikos lietuvių visuomenėje. Todėl mums malonu su juo keliais klausimais pasikalbėti, apie europinį ir taip pat apie lietuviškąjį jaunimą Italijoje ir Vakarų Vokietijoje.

Kaip jaučiatės ir ar savo uždavinį laikote atlikęs?

Visų pirma į Ameriką atvykęs, nuvažiavau į Kennebunkportą, į moksleivių ateitininkų stovyklą, kur turėjau būti kapelionu. Laimė, kad ten buvo kun. St. Yla ir jis iš pradžių padėjo man orientuotis. Po keletą dienų susigraibiau ir įsijungiau į stovyklos gyvenimą. Stebėjausi ne tik skaičiumi, bet taip pat idealistiniu jaunimo nusiteikimu. Nors išviršiniai jie savotiški, labai skirtingi nuo mūsų europietiško jaunimo, nes europiečiai yra dar vis pripratę prie įvairių tradicinių formalumų. Tai jaunimo, tiesa, yra labai atmetama. Stebėjausi, kad jaunimas čia eina prie esmės. Jaunas kunigas, norėjau visa širdimi ir visomis jėgomis atsiduoti jų darbui, padėti jiems savo norą išpildyti. Kai reikėjo atsiskirti, deja ta diena per greit atėjo, jaučiausi, kad tikrai buvau su tuo jaunimu susigyvenęs, ir kad tarp mūsų atsirado tikra draugystė.

Kaip jūs palygintumėte Šiaurės Amerikos jaunimą lietuviškumo atžvilgiu su europietišku jaunimu? Koks yra skirtumas lietuvių kalbos mokėjime, lietuviškame subrendime?

Dėl lietuvių kalbos, man tikrai buvo nuostabu, kad 120 ateitininkų Kennebunkporte galėjo visai puikiai susikalbėti lietuviškai. Europoje deja taip nėra. Anglijos, Vokietijos, Italijos lietuviškas jaunimas sunkiai bekalba lietuviškai. Praeitą vasarą mes turėjome stovyklą Italijoje berniukams ir mergaitėms. Dalyvavo apie penkiasdešimts, bet tiktai vos trys, keturi tesuprato lietuviškai, kas yra tikrai liūdna. Vokietijoje buvau studentų suvažiavime ir taip pat dalyvavau stovyklose. Ir ten ta pati problema. Kartais trečdalis, dažniau mažesnis procentas, jaunimo kalba lietuviškai, kadangi nėra šeštadieninių mokyklų. Vokietijoje nėra susibūrusių lietuvių vienoje vietoje; tas pats panašiai ir Anglijoje yra. Todėl lietuviškumas Amerikoje yra daug didesnis ir taip pat labiau sąmoningas.

Ar jūs manote, kad ir nepaprastas išsisklaidymas taip pat prisideda prie to nepaprasto nesėkmingumo?

Išsklaidymas yra pagrindinė priežastis, po to seka mišrios šeimos.

Kokios įtakos turi dabartinė Vasario Šešioliktosios gimnazija Vokietijoje; ar ji prisideda bent šiek tiek prie lietuvybės išlaikymo?

Aš pažįstu Vasario Šešioliktosios gimnaziją: pas mus Italijoje vaikai vasarą stovyklauja. Per tris savaites mes

jiems negalime daugiau duoti, kaip tik truputį žinių apie Lietuvą, truputį pagyventi lietuviškoje atmosferoje, kad tie vaikai pamiltų Lietuvą; tą tėvynę kurios jie niekad nematę. Nemaža tų stovyklautojų ir pateko į Vasario 16-tos gimnaziją. Aš pravažiuodamas juos aplankau ir matau, kad toje gimnazijoje ta Lietuvos meilė daug daugiau tuose vaikuose įsisąmonina. Nėra abejonės, Vasario Šešioliktoji gimnazija duoda daugiau tos sąmoningos meilės vaikams. Niekur kitur jie jos negaus Vokietijoje. Iš tikrųjų pasakius, Vokietijoje toji gimnazija tėra vienintelė išsigelbėjimo vieta lietuvybės atžvilgiu. Ji sunkiai verčiasi, jai sunku surasti užtenkamą skaičių mokinių; kitaip valdžia neremtų. Ten mokosi keli iš Anglijos, iš Amerikos, iš kitų kraštų, bet daugiausiai ji pasitarnauja Vokietijos lietuviams.

Ar jūs patartumėte čia gimusiems lietuviukams, Šiaurės Amerikoje, į Vasario Šešioliktosios gimnaziją važiuoti mokintis?

Turėčiau daugiau susipažinti su šio krašto mokslo reikalavimais, kad galėčiau į tą klausimą atsakyti. Bet žinoma, jei atsirastų tokių drąsuolių, kurie išvyktų ten, jiems būtų lengviau, kada jie baigs gimnazijos mokslus, taip pat išmokti vokiškai, įgauti tam tikros europietiškos kultūros, o taip pat ir lietuvybei nebūtų skriauda. Bet žinoma, aš nežinau ką jie galėtų čia Amerikoje veikti su tokiu pažymėjimu, ir ar verta iš viso būtų jiems važiuoti.

Kalbant apie lietuviškąjį jaunimą Vakarų Europoje, kokios yra nuotaikos tiek lietuviškumo atžvilgiu, tiek tos revoliucinės dvasios įtakoje? Kiek yra lietuviai paženge, ar gal geriau pasakius, įsitraukę į tą revoliucinį judėjimą?

Pernai dirbdamas stovykloje gavau laišką, kviečiantį dalyvauti Europos Lietuvių Studentų Suvažiavime Huetenfelde, Romuvoje, kur yra gimnazija. Tai aš paskubomis, kadangi buvau labai užimtas, parašiau tokį straipsnį apie revoliucijas jaunimo tarpe, ypatingai Italijoje. Su manimi buvo keletas studentų, tai aš paprašiau, kad jie patys man parašytų, kaip jie dalyvavo revoliucijose Romos universitetuose. Su tais pasisakymais nuvažiavau į Romuvą. Ten vieną dieną turėjau laiko skaityti paskaitą. Iš visų tų pasisakymų, pasikalbėjimų, padariau išvadą, kad tas jaunimo revoliucinis judėjimas bendrai Europoje turi sveiką pagrindą: jaunimas nori prasmingiau pasiruošti gyvenimui, nes jam neužtenka išgauti iš universiteto vien akademinių žinių; jis nori prasmingiau išgyventi šitą universitetinį laikotarpį. Todėl jie prašo leisti juos įsijungti į programų suformulavimą universitetuose, kad profesoriai prisilaikytų prie šių laikų dalykų, kad nekartotų tam tikrų senovinių žinių. Šitos riaušės todėl ir vyko: tas jaunimas siekia daugiau autentiškumo gyvenime. Pristatydamas šias mintis lietuviams studentams Romuvoje, stebėjausi, kad jie pradžioje laikėsi labai pasyviai. Net kai kurie pasisakė, kad jiems ta tema neaktuali, kadangi jie jokių revoliucijų nekelia. Tačiau ta tema Vokietijos jaunimui labai aktuali, nes mes žinome apie Rudi Dutschke, apie jaunimo maištavimą. Aišku, kadangi lietuviai taip išsisklaidę, tai jie neturi bendros nuomonės. Pastebėjau, kad ir jie nori, kad tas gyvenimas, būtų, kaip visi dabar vartoja, autentiškesnis. Ir tikrai, kiek vėliau sužinojau, ir lietuviškas jaunimas dalyvauja šiose vadinamose revoliucijose. Yra, bendrai pasakius, toks didelis studentų atsibudimas ir tai geras ženklas.

Kokia yra jūsų nuomonė apie dabartinio lietuviškojo jaunimo Europoje santykiavimą su Lietuva. Tas klausimas dažnai dabar yra nagrinėjamas čia Amerikoje,

bet kadangi jūs arčiau Lietuvos gyvenate, kaip jūs žiūrite į tai?

"Jaunimo Žody" pasirodė ne vienas straipsnis apie santykiavimą su dabartinės Lietuvos jaunimu. Kiek galima suprasti iš tenai, jie į santykiavimo klausimą žiūri su didele simpatija. Jie instinktyviai jaučia, kad ten, Lietuva, yra mūsų gyvasis kraujas ir, kad turime su tuo kraštu santykiauti. Vokietijos jaunimas ieško net progų santykiauti su Lietuvos jaunimu. Ta simpatija rodo, kad lietuviško sąmoningumo jaunuomenėje dar yra. Žmogiškoje plotmėje, man atrodo, mes net turėtume ieškoti progų bendradarbiauti su lietuviais Lietuvoje. Jų gyvenimo situacija yra skirtinga ir daug sunkesnė. Toks santykiavimas galėtų ne tik mums, bet ir jiems būti naudingas.

Ar lietuviškasis jaunimas Vokietijoje galvoja atvykti į Šiaurės Ameriką nuolatiniam gyvenimui, ar tie kurie studijuoja ir gyvena, žada ir pasilikti ten?

Daugumas tai nori Vokietijoje ir pasilikti. Yra keli iš Jaunimo Kongreso pasilikę. Iš tikrųjų būtų gaila, jei visi jie išvažiuotų, nes jų jėgos lietuviškumui išlaikyti labai reikalingos pačioje Vokietijoje.

Ar lietuvių tarpe daugiau pasirenkama studijuoti humanitariniai ar griežtieji mokslai?

Iš mano klasės draugų, tai dauguma pasirinko humanitarinius mokslus. Griežtuosius mokslus taip pat pasirenka, bet tik mažuma.

Po jūsų kelionės Šiaurės Amerikoje, kokie jūsų planai, kunige, artimoje ateityje: ar jūs žadate daugiau dirbti su jaunimu, ar daugiau aptarnauti dvasiškai lietuvius, tiek Italijoje, tiek Vokietijoje?

Aš neapsiriboju žmonių amžiumi: senas ar jaunas. Tačiau vistiek mano pirmutinis tikslas yra dirbti su jaunimu. Artimoje ateityje aš grįšiu į Romą, į neseniai saleziečių įkurtą bendrabutį. Aš, be to, esu užsiangažavęs vasaros metu dirbti stovyklose Europoje ir gal Amerikoje, kaip nutars organizacijų valdybos. Aš mielu noru grįšiu čia dirbti, jei mane priims.

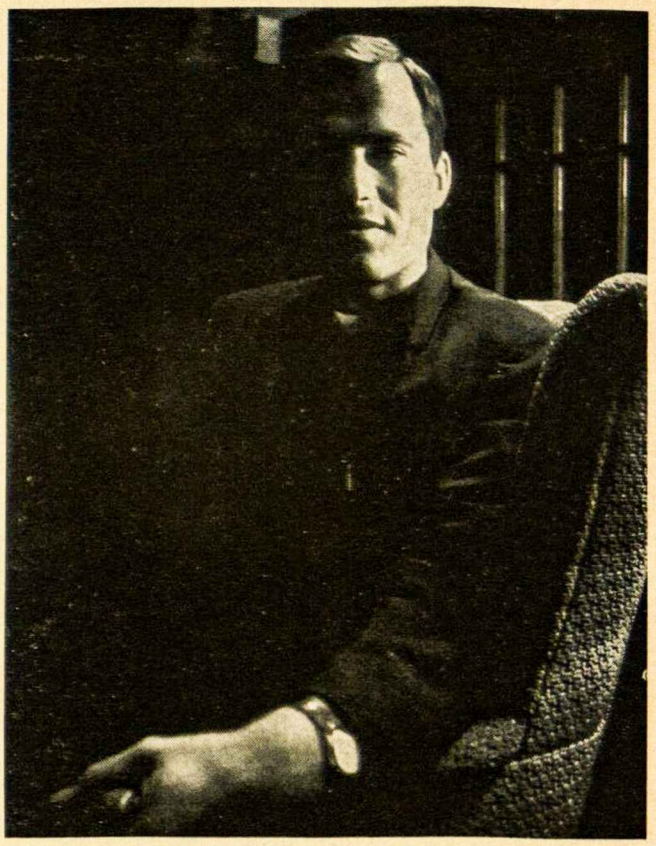

Kun. Jonas Šulcas.

Kokie jūsų linkėjimai jaunimui, ypatingai ateitininkiškajam, čia, šitame krašte?

Pasakysiu, kad ateitininkiškasis jaunimas Amerikoje yra gan privilegijuotas: Amerika vadinama gerbūvio, materializmo šalimi. Todėl ir manau, kad ateitininkiškasis jaunimas yra privilegijuotas, nes jis laisvai gali pasirinkti kokioms vertybėms jis gyvens. Ir čia ateitininkų principai jaunuoliui prisistato: ar tu pasirinksi šiokį, ar tokį gyvenimą, ar tvirtesnį gyvenimą, kuris pareikalauja šiokio tokio pasišventimo, kilnumo.

Aš linkiu, kad, stojantieji ar jau įstoję į ateitininkus, suprastų, kas tikrai ateitininkas yra, kaip jis turi gyventi vadovaujantis savo principais.

Vaclovas Kleiza

Už lango žiema. Vėjas žaidžia snaigių sūkuriuose. Sėdžiu ir galvoju apie prabėgusią vasarą. O tų vasarų jau daug praleidau. Ir ši žiema ne pirmoji, ir ne paskutinė.

Prisimenu, kai prieš dvidešimt metų nedrąsiai atsistojau ant šio žemyno krantų. Tiesa, tai ne pirmas kartas, kad man tenka ieškoti naujų namų užuovėjos. Gimiau tremtyje, į tremtį vėl iškeliavau. Berods, jau trečią kartą keičiau savo gyvenvietę. Kažkaip tas manęs nebebaugina...

Iškėliau kojas į šį svetingą, bet svetimą kraštą. Atsivežiau ir savo mielą draugę "Ateitį". Mudvi — neatskiriamos bendrakeleivės. Liūdna mums buvo palikti Europos krantus, bet teko keliauti ten, kur būrėsi manieji, kur jie bandė ir vėl kurti naują gyvenimą.

Bandymo laikas nėra pasibaigęs. Dabartinė emigracija patieks daug naujų uždavinių. Ir čia turės pasireikšti tiek daug kilnumo ir garbingumo, kiek jo buvo šioje netolimoje praeityje. (Dr. A. Damušio 1950 m. sausio mėn. 15 d. laiško, skirto ateitininkams, ištrauka).

Čia mūsų laukė broliai ir sesės, kuriems mes turėjome būti nauja tautinės gyvybės srovė.

Nauji tremtiniai yra mūsų viltis. Duokite mums naujos dvasios. Įsiliekite į mūsų organizacijas. Pažinkite mūsų galvoseną ir pagelbėkite mūsų kultūrinei veiklai. Tik ateitininkai, užgrūdinti katalikų akcijoje Lietuvoje ir tautiniame judėjime tremtyje, gali tapti mūsų vadais... Leisti ateitininkams ir sendraugiams iškrikti būtų nedovanotina klaida." Iš prel. J. Balkūno kalbos, pasakytos Amerikos At-kų Sąjungos suvažiavime New Yorke 1949 m. lapkričio mėn. 6 d.).

Tik apšilę, tuoj pradėjom dairytis aplink ir tęsti pradėtus darbus. Apsijungėme Amerikos Ateitininkų Sąjungoje, atseit, visi bendrai pradėjome naują kelionę. Aišku, daugiausiai dėmesio kreipėme į savo jaunuosius moksleivius. Gal dėlto jie ir greičiausiai atgijo, savo jaunatviška energija uždegdami ir kitus. Čia jiems daug padėjo jų drąsūs, energingi, jauni vadai. Tas visas laikotarpis man liks gražus bendro darbo ir pasiaukojimo atminimas.

Studentams truko šiek tiek ilgiau. Užsidirbti duonos kąsnį ir išmokti svetimą kalbą buvo pirmieji uždaviniai. Todėl ne kartą pirmasis susitikimas su šio krašto realybe buvo ne universiteto suolas, bet fabriko triukšmas. Bet ir tas buvo nugalėta. Pradėjo jie gaivalingai organizuotis, burtis ir vėl eiti savistoviu keliu. Jie net tik savimi rūpinosi. Jie jautė, jog svetimame krašte turime stipriai apsijungti, bendromis jėgomis užtikrinti tolimesnę tautinę egzistenciją. Gal dėl to ir mačiau juos vienus iš pirmųjų ir Lietuvių Studentų Sąjungos JAV kūrime.

Man labiausia buvo gaila mūsų vyresniųjų brolių — sendraugių. Jie sunkiai žengė pirmuosius žingsnius naujame krašte. Jauno medžio šaknys vis lengviau įkimba į naują žemę. Sunkiai sendraugiai organizavosi ir į savitą vienetą. Tiesa, gal ne vien tik svetima aplinka jiems buvo kliūtis. Skaudino juos ir politinės-asmeninės žaizdos, kurios dar buvo atviros ir aštrios. Tai skausmas, kurį ilgai nešiojau savo širdyje. Kai priešai nesutaria, suprantame ir galime ieškoti pateisinamų galimybių. Kai broliai vienas kitą skaudina, sunku pateisinti. Žmogišku silpnumu to išaiškinti negalima. Gaila, kad Jonas XXIII ir jo skleista ekumeninė dvasia per vėlai mus aplankė. O mano vyresniesiems vaikams tuomet jos taip trūko...

Taip ir pradėjau savo kelionę prieš dvidešimt metų. Tą pirmą dešimtmetį buvau gyva, judri, gaivalinga, šiek tiek užsispyrusi. Užsispyrusi eiti senais tradicijų keliais. Šiandien pagalvoju, jog galėjau ir atviriau pažvelgti ateičiai į akis. Kažin ar pilnai supratau prel. J. Balkūno kvietimą ir raginimą? Gal naujos aplinkos baimė ir tuometinis tikėjimas greitu šviesesniu tautos rytojumi apsprendė mano kelią. Juk tuomet ir aš ir visi tvirtai tikėjome, kad esama padėtis greitai pasikeis ir mes vėl būsime laisva šalis. Buvau svetimas šiam kraštui, kuris man buvo svetingas, bet tolimas savo dvasia. Bet neverta racionalizuoti. Elgiausi kaip išmaniau ir sugebėjau.

Tačiau akių realybei neužmerkiau ir bandžiau ieškoti naujų būdų įleisti šaknis į esamą dirvą. Jau 1950 m. rugsėjo mėn. 30 d. — spalio mėn. 1 įvykusiame Amerikos Ateitininkų Sąjungos suvažiavime Pittsburghe, pradėjau galvoti apie pačias mažiausias savo atžalas — jaunučius. Ir ta sėkla davė gerą vaisių.

Jaunimas į naują aplinką žiūrėjo drąsiai, joje matė naujas galimybes ir naujus darbo plotus. Užtat jis ir gyvai dirbo. Greitai pasisavino šio krašto judrumą ir atstumai nesudarė jam sunkumų dažnai susiburti suvažiavimuose, stovyklose, studijų dienose. Net ir ideologinių kursų idėja gimė jų tarpe. Tai buvo jų pastangos nesustoti vietoje, bet žvelgti priekin.

Šiuo judrumu dalinai užsikrėtė ir sendraugiai, nors jiems truko daug ilgiau. Tikrai buvo džiugu juos stebėti, kai pirmą kartą susibūrė į Dainavą stovyklauti.

Prisimenu savo studentų energiją ir gyvumą. Jie tikrai aktyviai ir pozityviai reiškėsi bendrinėje studentų veikloje. Nepamiršo jie ir reprezentacijos kitataučių tarpe. Net užsienio skyrių įsteigė prie savo sąjungos ir leido biuletenį anglų kalba. Tai buvo, sakyčiau, Lituanus žurnalo pirmtakas. Gerai suprato manieji studentai savo uždavinius tose dienose. O ir Pax Romanos darbuose jų vardai plačiai ir kūrybingai įrašyti.

Bet jie padarė ir klaidų. Toji dešimtmečio karta savo žymę paliko, bet kartu paliko ir lūžį. Lūžį, nes permažai atkreipė dėmesį į jaunesniuosius savo brolius, o su

vyresniaisiais nepajėgė užmegsti stipresnio ryšio. Ji liko tarsi vieniša karta. Moksleiviams nevisuomet pakankamai padėjo. Su sendraugiais nesurado bendros kalbos. Aišku, sendraugių nepajėgimas susikalbėti savo tarpe stipriai atsiliepė ir į studentų santykius su sendraugiais. Beto, nevisuomet vyresnieji buvo tuo uždegančiu pavyzdžiu jauniesiems.

Neabejoju, jog lūžis liko ir dėlto, kad beveik visa to dešimtmečio studentija dar buvo vienu ar kitu būdu giliau įleidusi šaknis į gimtąjį kraštą ir savą lietuvišką mokyklą. Po jų atėję jaunesnieji broliai to patyrimo jau nebuvo išgyvenę.

Tačiau manoji šeima neužsidarė vien tik savyje. Ji aktyviai jungėsi į lietuviško darbo barus. Su pasididžiavimu stebėjau savo vyresniuosius vadovaujančiose mūsų gyvenimo pozicijose. Į jas jie dažniausiai ateidavo su pozityviu nusiteikimu ir konstruktyviu darbu, nors ir čia išimčių buvo. Galvodavau, jog kitiems mes kartais būname geresni negu patys sau. Gal dėlto ir susilaukdavome užmetimų, jog kitiems daugiau energijos bei laiko skiriame negu saviesiems. Bet argi visus visuomet galima patenkinti?

Prisimenu su kokiu entuziazmu ir užsidegimu manieji vaikai ruošėsi šiame krašte pirmajai didžiai šeimos šventei — kongresui Chicagoje. Jie net ir savo chorą suorganizavo, kuris stebino tūkstantinę minią Marijos gimnazijos auditorijoje. O kaip linksmai ir jaunatviškai studentai keliavo iš Paw Paw stovyklos į Chicagą, į didžiąją šventę...

Bet pradedu romantizuoti. Kuo daugiau sensti, tuo labiau ima noras praeitį šviesiau prisiminti. Lyg dabartis būtų tamsesnė? Tačiau turiu pripažinti, jog pirmieji dešimts metų šiame krašte praskambėjo kūrybinga gija, drąsiais užsimojimais ir sugebėjimu nepasimesti naujoje aplinkoje. Tiesa, kokių nors dramatiškų, dangų drebinančių darbų neatlikome, tačiau kiekvieną dieną turtinome mano, ateitininkijos, aruodą sekančio dešimtmečio užsimojimams.

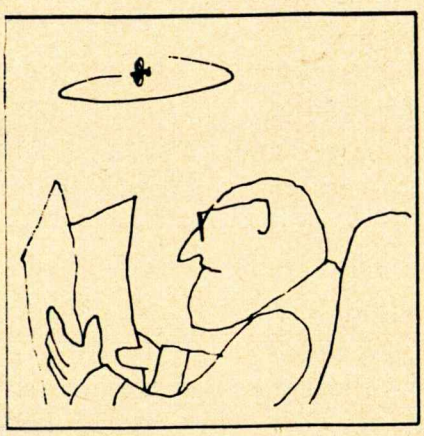

TOKIA MIRTIS, TAI REVOLIUCIJA

Vertė Augustinas Tijūnėlis

Jei mirtis pasiektų vieną iš mūsų, kaip mes ją sutiktume? Dauguma žmonių bijo mirties. Bet kas yra mirtis Gen'ui? (GEN pasaulinė jaunimo organizacija.) Tai gražiausias dalykas pasaulyje. Ji atidaro kelią į rojų, į Jėzų, į Mariją, ir šventuosius. Bet ar tai mirtis? Ta mirtis, kurios žmonės bijo, neegzistuoja.

Kai mes mirsim, žmonės pakas mūsų kūną viltyje prisikėlimo, o siela gyvens Dievuje kaip gyvenus: ji nenustoja mylėjus Jį, Dievas lieka Dievu, ar mes žemėje, ar po mirties, Šv. Pranciškus vadino mirtį "sesutė mirtis", o mes, Gen, vadiname ją "rojaus durimis". Mirtie, jei tu ateini, mes priimame tave, jei tu ateini, tu atidarysi mums dangų. Mirtį sutikti tokiu būdu yra revoliucija, Krikščioniškoji revoliucija — negirdėtas ir stebėtinas tikėjimo pavyzdys, jauniems ir seniems.

Iš trylikmečio Paul Chung Dienoraščio

1968 m. spalio mėn. 12 d.

Noriu pradėti savo dienoraštį. Mano tėtė ir mama turbūt labai Dievą myli, nes jie leido man eiti seminarijon. Aš esu 13, bet šiandien jaučiu lyg laikas neegzistuotų. Dėkoju Tau, Kristau, nes Savo meile Tu sukūrei mane ir išlaikei mane iki šio momento. Šiandien, Juozapas, mano brolis, kuris mokinasi aukštesnėje seminarijoje papasakojo apie Gen. Aš irgi noriu pradėti šiandien dėkoti Dievui, gyvenant Jo valia, mylint savo kaimynus, mokinantis ir meldžiantis.

Šį rytą rektoriaus padėjėjas man pranešė, kad esu sunkiai sergąs ir reikia poilsio. Keliavau ligoninėn su Juozapu. Man atrodė, kad Dievas mane stūmė atgal į pasaulį.

Myliu tave, Jėzau. Noriu paaukoti Tau save ir visas mano kančias už pasaulį, drauge su Tavim, apleistuoju ant kryžiaus. Esu tikras Tu leidi šiems skausmams mane ištikti dėl to, kad Tave geriau pažinčiau.

1968 m. spalio mėn. 18 d.

Pirmoms dienoms ligoninėje negalėjau gyventi kaip Gen. Nakties metu mama turėjo rankšluosčiu pridengti mano burną, kad netrukdyčiau kitų ligonių savo aimanavimu. Sergu leukemija. Skausmą pradėjau jausti rankose, paskui kojose, ir pečiuose. Dabar jaučiu žiaurų skausmą šone. Mėginu nedejuoti, kad netrukdyčiau kitų ligonių, nes jie yra mano kaimynai, man skirti mylėti, ir kad neišgąsdinčiau savo mamos. Liejasi prakaitas, nes skausmas toks didelis ir negaliu ašarų sulaikyti, bet padedant Seul'o Gen'ams aš įstengiau šypsotis, nes jie priima mano kančią.

Visi Gen kenčia, nes aš sergu, bet jie man sakė esą laimingi stebėdami Gen Korėjoje, kuris teikia Dievui garbę, ir esą gera mylėti Jėzų Apleistąjį drauge su manimi.

1968 m. lapkričio mėn. 1 d.

Jėzau, aš gyvensiu su Tavim ir Tavyje. Neatsižvelgiant į mano silpną kūną, augink mano sielą. Leisk man gyventi kiekvieną dieną truputį geriau. Tu esi sakęs, "Jei nori sekti mane, paimk savo kryžių ir sek mane." Padėk visose mano kančiose.

1968 m. lapkričio mėn. 9 d.

Kartu su Juozapu aš paaukojau savo skausmus ir kančią už mūsų brolius Šiaurės Korėjoje, kad meilės ugnis skleistų Viešpaties taiką "kaip danguje, taip ir žemėje."

1968 m. lapkričio mėn. 24 d.

Kai tėvas ir mama sužinojo apie mano ligą, jie tarė, "Mes turime vykdyti Dievo valią. Jau mes buvome paaukoję šį sūnų Dievui Bažnyčioje; dabar mes perleidžiame jį Dievui Rojuje".

Juozapas šį vakarą man sakė, kad kančia, kurią jis jaučia matydamas mane taip sergant, esanti jam Dievo dovana diakono įšventinimo proga. Jis padrąsina mane laukti mirties kaip draugo. Su juo dalinuosi viltimi, kad mano meilė nesibaigs lig pat mirties.

Gen, Suwon apylinkės ir Seoul'o, su meile dalinasi mano kančiomis. Aš esu labai laimingas juos sutikęs. Jie yra mano brangiausi draugai.

1968 m. gruodžio mėn. 24 d.

Jau trys dienos esu namuose. Naktį negalėjau judėti. Skausmai pečiuose ir krūtinėje vis didėjo. Jaučiau, kad nebeiškęsiu, bet visi miegojo. Brolis miegojo šalia manęs, ir būčiau galėjęs jį pabudinti, bet viduje balsas sakė, "Ko tu bijai? Kančios, kurią tau siunčiu? Būk kantrus". Aš, Jėzau, sakiau, "Kentėsiu iš meilės Tau". Tris valandas praleidau skausme. Galvojau apie ligoninę, gydytojo, seserų ir gailestingųjų seselių meilę. Skausmas buvo toks, kad teko verkti, bet prisiminiau ką brolis buvo sakęs, "Kai Dievas myli kurį nors asmenį, Jis siunčia jam daug bandymų, bet tarp tos sielos ir Jėzaus yra statomas naujas ryšys." Tėvas atėjo. Jis davė man vaistų ir skausmai pranyko. Pagalvojau, jei būčiau pašaukęs ką nors, nebūčiau tiek kentėjęs, bet šiuo atveju buvo naudinga mano sielai. Pirmą sykį supratau Evangelijos Žodžius, "Kantrybe užkariausi savo sielą."

SUKOMERCINTAS KRISTUS

Išeivijoje, mums nutautėjant, nutautėjo ir mūsų Kalėdos. Šiandien mūsų Kūčios jau nebepirmauja. Jas užmarštin nustumia Kalėdų pirmoji diena (antrosios čia jau niekas nebešvenčia, nes tai būtų iššokimas prieš esamą tvarką). Ir nevien tik dėl Kūčių nusilpimo pasikeitė išeiviškosios Kalėdos. Mūsų Kalėdos, kaip ir tikėtasi, pasidarė panašios į vietinių gyventojų švenčiamąsias. Gi čiabuvių Kalėdose nepaprastai atsispindi sukomercintasis Kristus. Čia Kalėdos tarnauja prekybininkui; parduoti, nupirkti, gauti, duoti.

Gaila, kad sumasėjo ir ateitininkai. Jei seniau mes dar kažkaip vis dar prisilaikėme lietuviškųjų tradicijų, iškeliant mums artimas nuotaikas, tai šiandien jau ir daugelis ateitininkų nuskendo sumasėjime. Ateitininkiškosios šeimos Kalėdos jau nebesiskiria nuo jas supančių kaimynų.

Tiesiog graudu, kad mes, būdami krikščioniškojo gyvenimo kariai, nebepajėgiame atsispirti masei. Pasidavėme duodami dovanas kitiems. Pasidavėme pagundai Kristų nustumti į kitų dovanų tarpą. Prisipažinkime, jeigu ne oficialioji nedarbo diena, tai mes turbūt nė nepastebėtume, kad užgimė Kristus. O taip mes pastebime tą vakarą, kada yra atnešamos ir išdalinamos dovanos. Vadinasi, kad Kristus tapo sukomercintas kaltas nėra vien tik prekybininkas, kuris taip įžūliai siūlo prekes, bet taip pat ir mes, kurie tas prekes perkame.

Ateitininkiškose Kalėdose dvasinis atsinaujinimas turėtų būti centre. Vertėtų užmiršti visokias asmeniškas dovanas; tiek vaikams, tiek suaugusiems. Nėra abejonės, kad jaunimą prie sukomercintų Kalėdų pripratino ne kokia nors organizacija ar bendruomenė, o tėvas ir motina — ateitininkai (ateitininkai?). Sąmoningoji ateitininko Kalėdų šventė neturi paskęsti dovanų ir žaislų dėžutėse, o turi suspindėti dvasiniu atsinaujinimu.

Šios Kalėdos tebūnie mūsų ateitininkiškosios šeimos grįžimas į prasmingą tos šventės supratimą. Daugiau pagarbos gimusiam Kristui ir mažiau išnaudojimo tą šventę padaryti draugams ar vaikams dovanų pirkimo proga. Kristus pasaulin atėjo ne tam, kad mes Jo atėjimo proga galėtume gauti "puikią, elegantišką" suknelę, skrybėlę, arba pervalgydintam kūnui pasverti svarstykles. Kiekvieno ateitininko pareiga būtų apsaugoti Užgimimo šventės prasmingumą nuo beatodairiško jos sukomercinimo. O tai jau bus mūsų atsinaujinimas Kristuje.

Mažumos balsas? Paskutiniajame Studentų ateitininkų sąjungos suvažiavime, įvykusiame spalio 31 — lapkričio 2 dienomis, Dainavoje, buvo iškepta, pagal visas mūsų tradicijas, visa eilė rezoliucijų. Jų dauguma — neaktualios ir trafaretiškos. Vis dėlto į vieną jų norima atkreipti dėmesį. Ji buvo tokia:

"SAS Suvažiavimas, atsižvelgdamas į lietuviško jaunimo įnašą bei tiesioginį nukentėjimą Vietnamo kare, prašo, kad šio krašto prezidentas dėtų visas įmanomas pastangas atstatyti Pietų Vietname teisingumu ir žmoniškumu pagrįstą taiką".

Rezoliucija — reikšminga ir kilni. Ji parodo, kad ir mūsų akademiniam jaunimui rūpi netik savo organizacijos, bet ir šio krašto reikalai. Žinoma, suvažiavime, rezoliucijos priešininkai dėl nežinomų priežasčių, pasiūlė tos rezoliucijos nesvarstyti. Dauguma dalyvių pritarė ir jokia eiga rezoliucijos svarstymui nebuvo duota. Vis dėlto, ji iškėlė, nors ir mažumos, studentų nuomonę.

Užuominos

Pastangos veltui? Keletas vyresniųjų, dalyvavę paskutiniame SAS suvažiavime, buvo nustebinti suvažiavimo pirmininkų nesugebėjimu pravesti posėdžius. Stebėtinai naiviai buvo tvarkomos diskusijos, duodami ir atimami pasisakymai, tvarkos ir orumo išlaikymas.

Atrodo, kad kai kurie asmenys beveik niekada negirdėjo apie posėdžio pravedimą, apie suvažiavimo tvarkymą. Pasigesta elementariausio žinojimo apie parlamentarinių taisyklių naudojimą. Visa tai pamačius, kyla klausimas: ką buvusieji moksleiviai, dabartiniai studentai, veikdavo kuopų susirinkimų metu? Nejaugi jiems nebuvo aiškinta kaip reikia pirmininkauti, kaip turėtų būti pravedamas susirinkimas ar iškilmingas posėdis? Nejaugi mūsų moksleivių globėjai nesupažindino moksleivijos su Ateitininkų Vadovu? Juk tas Vadovas labai puikiai paaiškina ir nurodo įvairiausias organizacines taisykles. Nesinorėtų tikėti, kad visa, kas buvo išmokta, jau yra užmiršta.

ŽIEMA

Žiema atėjo.

Palikau viena

. . . . . .

Ir dangus,

pajuodusiu veidu,
tarytum akušerė —

išdėlioja
mažus skausmo instrumentus,
sniegą.

Ir visą naktį —
sninga, sninga, sninga
ir sninga.

Danguolė Sadūnaitė

SUSTINGUS

Mes sukūrėme keturkampį pasaulį
su keturkampiais namais.
Viskas apskaičiuota,
viskas pastatyta geometriškai.
Sudėjome rankas.
Mūras trupa ant mūsų galvų,
ir mes keikiame saulę.

Sesuo M. Jurgita

JUOKAS

Ledinėj paroj
properša:
akimirka saulėgrąžos
tiesumo,
besistiebiančio
ir nebijančio
subirti

Sesuo M. Jurgita

VIENUMA

Vienuma
tyloje
šaukia
kaip sapnas
baisi.

Vienuma
didi
tamsoje
platesnė
už potvynį
ieškančio
jūros
gelmių.

Vienuma
surakinus
nakties
valandas
dienos
našlaites
amžinai verkiančias
ir
nepaguostas.

Kęstutis Gaidžiūnas

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

SAS suvažiavimas Dainavoje

Aldona Indreikaitė

Šių metų, spalio 31 d. iki lapkričio 2 d. Dainavoje įvyko Studentų Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas, kurio pagrindiniai darbai buvo naujos centro valdybos rinkimai ir metinės veiklos aptarimas.

Suvažiavimo atidarymą pravedė Paulius Alšėnas. Į prezidiumą buvo išrinkti: Vytas Kliorys, Jurgis Bradūnas, Laima Gustainytė ir Rita Kuraitė; į rezoliucijų ir mandatų komisijas: Vytas Narutis, Algis Rudinskas, Jurgis Oniūnas, Rita Abromaitytė, Jonas Nakas, Daiva Matulionytė, Aleksandras Pakalniškis ir Kęstutis Kliorys. Posėdžio pradžioje buvo perskaityti sveikinimai iš vysk. Brizgio, kun. Stasio Ylos, Federacijos pirmininko dr. Pikūno, Vliko atstovo J. Audėno, MAS pirmininko Puterio, JAV LB pirmininko Broniaus Nainio ir Povilo Žumbakio. JAV LB pirmininkas savo sveikinime pakvietė sąjungos narius dalyvauti padėkos dieną Chicagoje vykstančiame mokslininkų suvažiavime. Kvietimas buvo nuoširdžiai priimtas.

Toliau sekė pranešimai. Mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime dalyvavo 15 atstovų: Chicaga — 4, New Yorkas — 3, Philadelphia — 1, Torontas — 4, ir Montrealis — 1.

Iždininkas Kazys Razgaitis, apibudinęs SAS iždo stovį pranešė, kad per metus buvo išleista $4,082 ir nusiskundė, kad nors pasaulyje dolerio vertė krenta, SAS iždė doleris yra labai brangus ir reikalingas. Sąjungos CV vardu, jis prašė draugovių valdybas raginti savo narius sąjungą sąžiningai remti.

Spaudos ir informacijos skyriaus vedėjas, Vytas Kliorys, paaiškino šio skyriaus prasmę organizaciniame gyvenime, prašydamas narių pagalbos, būtent dalintis kūryba, bei idėjomis su kitais sąjungos vienetais per sąjungos leidinį Gaudeamus. Taip pat, šiuo metu buvo siūlyta sudaryti naują komitetą, kurio tikslas būtų rūpintis draugovių veiklos atgaivinimu. Šis pasiūlymas buvo priimtas ir komiteto nariais buvo išrinkti: Paulius Alšėnas, Ramunė Sakalaitė, Petras Vainius, Laima Nainytė ir Birutė Baltrušaitytė.

Sekantis posėdžio punktas buvo Eligijaus Sužiedėlio paskaita "Katalikiškas auklėjimas Amerikoje", kurioje jis iškėlė mintį, kad praeitis susitinka ateitį ir kiekvieno kūrybinis darbas yra ateities laida. Katalikiškas auklėjimas ir jo pagrindai yra visuomeninės santvarkos šulai. Reikia iškilt virš "ghetto" ir visuomenei parodyti katalikiškų principų nesugriaunamumą ir jų pranašumą prieš siaučiančias klaidingas auklėjimo pažiūras. Savoje organizacijoje mes turime rasti gaires, naujas idėjas; turime sustiprėti ir atsinaujinti. Organizacijos likimas priklauso nuo narių, o narių veiksmai nuo idėjų. Paskiros idėjos yra niekas, bet sujungtos krūvon ir vykdomos narių bendrai, suteiks gyvybės organizacijai. Tad, kodėl mes snūduriuojame? Priežasčių daug, bet pagrindinė gal, kad mes apsileidę pareigų vykdyme ir nebežinome kur eiti, ko siekti. Kol. Sužiedėlis pasiūlė mokytis iš gyvenimo ir savo veikla kitiem rodyti pavyzdį, tiek išorine drausme, tiek dvasiniu susikaupimu.

Paskaitai pasibaigus, rezoliucijų komisija pateikė suvažiavimui keletą siūlymų: siųsti JAV prezidentui rezoliuciją Vietnamo karo baigimo reikalu; draugovėms palaikyti tampresnį ryšį su Centro Valdyba, informuojant ją apie veiklą; raginti narius siekti aukštesnio mokslo ir palaikyti artimesnius ryšius su užsienio studentais ir ateitininkų ideologijai artimesnėmis organizacijomis; siųsti sveikinimus lietuviams kariams kovojantiems Vietname. Buvo išreikštas pageidavimas, kad ruošiant sekantį Jaunimo Kongresą, SAS daugiau prisidėtų savo talka, tuo būdu remdama Lietuvių Bendruomenę. Taip pat, suvažiavimas pasiūlė keletą idėjų, kuriomis gal pasiseks pabudint sąjungą iš snūduriavimo, būtent rašyti protokolus draugovių susirinkimų ir kopiją prisiųsti Centro Valdybai; palaikyti ryšius su ateitininkais kituose kraštuose, ruošti kūrybinius vakarus ir imtis griežtesnių priemonių narių sudrausminimui. Centro Valdybos buvo prašyta dažniau leisti aplinkraščius supažindinančius draugoves su bendra sąjungos veikla.

Suvažiavimas baigėsi suteikęs dalyviams dvasinės stiprybės toliau tęsti ateitininkų darbą, nepasiduodant išoriniam priešui — mūsų idėjoms nepalankiai aplinkai.

Vieno posėdžio metu. Kairėje matyti Federacijos Vadas dr. J. Pikūnas ir MAS Dvasios Vadas Tėvas G. Kijauskas, S.J.

Studentų suvažiavimui praėjus

Rita Abromaitytė

Stebint į suvažiavimą susirinkusius studentus, galima susidaryti gan gerą vaizdą apie studentų ateitininkų sąjungą: — iš studento pusės. Pirmu žvilgsniu pamatai daugumos susirūpinusius veidus. Ypatingai šeštadienį ryte, kada stovėjau nuošaliai: vieni susiraukę vartė dažnai lankstytus popierius, repetavo savo eiles, kiti, susibūrę į mažas grupes, karštai vis diskutavo, kaip reikės šį ar tą efektingiau pristatyti. Dar kiti, visai negalvodami, kad už kelių minučių prasidės vaidinimas, juokus pasakojo, idant paskui ramiai ištvertų, kol ir jų eilė ateis pasakyti savo dalį. Taip ir pasiliko trys skirtingos studentų rūšys.

Daugumai suvažiavimas buvo neaiškus dalykas; SAS centro valdyba atidarymą pradėjo rimtai ir iškilmingai, tuo patraukdama visų dėmesį. Programa jau buvo sudaryta Centro Valdybos ir priimta. Ir tik tada kiti tikrai pradėjo rūpintis. Buvo tokių, kurie turėjo planus ateičiai. Tai tie "užsidegę" žmonės, kurie sugeba įjungti visus į bendrą darbą. Jie praveda savo planus pagal tvarką, ir tuo pačiu, palaiko tame būryje gerą nuotaiką ir norą prisidėti prie darbo.

Kiti gi buvo pasiruošę — bet tik vienai dienai; ateities rūpesčiai jiems buvo svetimi. Jie kažkaip laukė kol kas juos išjudins. Kol tas "užsidegęs" žmogus neateis, nepateiks jiems idėjų, kartais ir noro, ar priemonių darbui, jie nieko tolimesnio ir neatsieks. Jei "užsidegęs" žmogus nesugebėtų prie jų prieiti, jie ramiai sėdėtų — gal ir pražiltų belaukdami, nieko nepadarę.

Dar kiti atėjo, niekam nepasiruošę, bet pilnai įsitikinę, kad pajėgs pakankamai gerai atsakyti, jei ką nors paklaustų. Tačiau šypsena dingo, kai priartėjo laikas jiems atsistoti, prisidėti. Kažin ar jie tikrai įvertina kitų darbą? Man atrodo, kad ne. Kaip gali įvertinti darbą kai pats niekada neatsisėdi pagalvoti, ar neįstengi nieko padaryti? Kaip gali gerai įvertinti visą planavimą, jei pats viską darai be plano? Neužtenka sėdėti ir džiaugtis, kad kiti dirba. Pats tikrai nepajusi įsijungimo kol nepasiūlysi idėjų, kol savo darbo neįjungsi į bendrą vieno tikslo siekimą.

Dirbti negali kol nežinai tikslo; sprendimų negali daryti, kol nežinai visų aplinkybių. O dirbti ir spręsti gyvenime būtinai reikia, nes be užsiangažavimų ir įsitikinimų gyvenimas lieka beprasmiškas. Tad pirmas visų uždavinys turėtų būti sužinoti apie esamą padėtį; kokios proble-

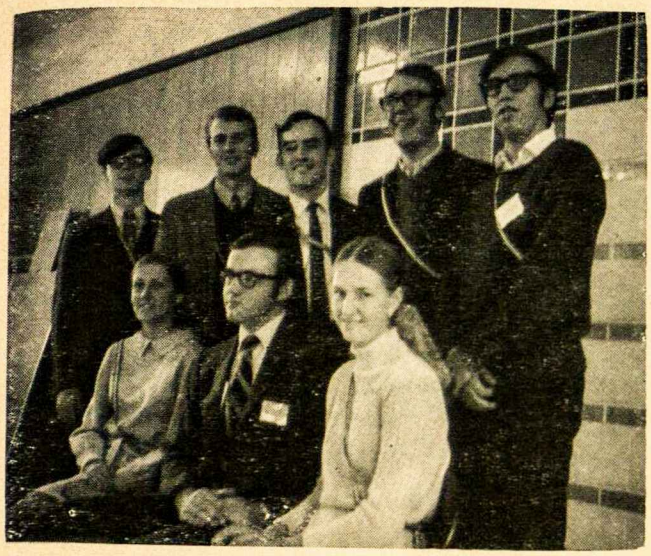

Naujoji SAS valdyba. Sėdi (iš kairės į dešinę) Elenutė Razgaitytė, Antanas Razgaitis (pirm.), Birutė Balčiūnaitė. Stovi Vytas Kliorys, Paulius Alšėnas, Kazys Razgaitis, Jurgis Juodėnas ir Saulius Girnius.

Tarp posėdžių vyko spontaniškos diskusijos: iš kairės į dešinę — Kęstutis Kliorys, Elenutė Razgaitytė, Aldona Zailskaitė, Indrė Damušytė ir Gediminas Račiukaitis.

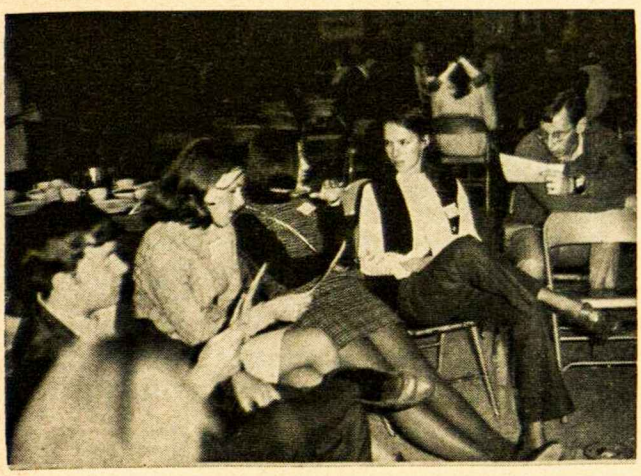

mos mums užstoja kelią, ir kaip jas galima būtų išspręsti.

Esame tikri, kad vyresnieji mus stebi. Be abejo, jiems įdomu pamatyti, ką jaunesnioji karta padarys. Gali būti mums nemalonu, kad jie stebi, bet stebėjimas niekam nekliudo, o duoda progos mums pasirodyti. Jie gali mums pasiūlyti idėjų, kurios padėtų, bet planavimas ir darbas pasilieka mums. Niekas negali mums įsakyti kokiu keliu mes turime eiti. Ar mes drįsime užsiangažuoti? Ar drįsime ištęsėti?

Tie "užsidegę" žmonės jau padarė savo sprendimą ir pradėjo darbą. Kiti dar laukia. Jie irgi yra gerų norų, bet kažkodėl jiems pritrūksta jėgų, kai reikia konkrečiai ką nors padaryti. Gi kai nepasiruošiama iš anksto, nenumatytos kliūtys daug greičiau sunaikina pasipriešinimo jėgas; per vėlu pradėti galvoti, kai esi viduryje veiklos ežero.

Veiklos pradžia dar jokiu būdu nereiškia problemų galą. Iš tikrųjų didelis pasitikėjimas savimi gali žmogui akiratį taip sumažinti, kad jis tematys tik kas čia pat priešakyje. Tuo atveju labai lengva įsivelti į visokias smulkmenas ir nesusipratimus. Nuoširdumu, ar tik dideliu įsitikinimu, nieko daug neatsieksi; reikia taip pat daug kantrybės ir geros valios, kad darbas būtų atliktas. Žmogus turi susiprasti, kad neįmanoma visada tik savo idėjas įgyvendinti; nesvarbu kiek jis yra įsitikinęs, jog jos teisingos ir naudingos. Kitas turi taip pat teisę, siūlyti savo idėjas, ir reikia ir jam duoti laiko bandymui. Kai stengiesi

Antanas Razgaitis duoda praėjusių metų veiklos apyskaitą.

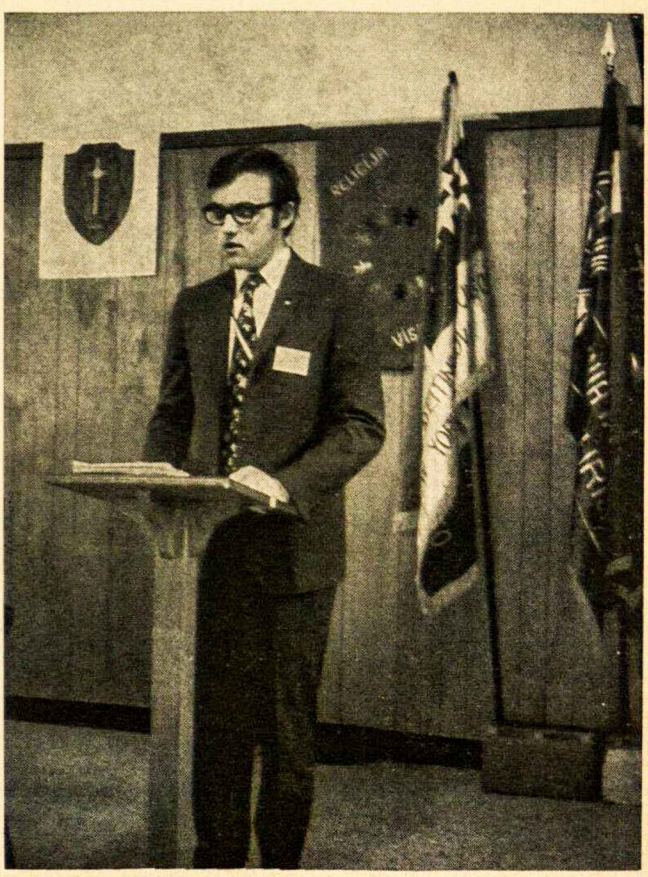

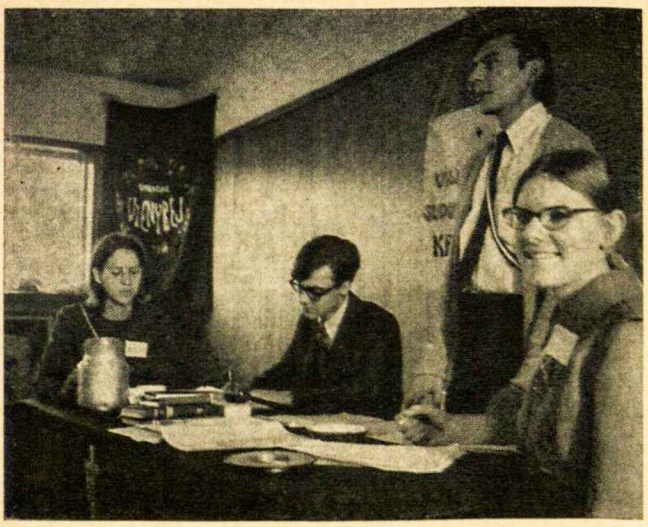

Suvažiavimo darbo prezidijumas (iš kairės į dešinę): Laima Gustainytė, Vytas Kliorys, Jurgis Bradūnas ir Joana Kuraitė.

Paskaitų metu vieni mąstė, antri klausė, treti skaitė.

suprasti kitą, kai žinai jo norus ir tikslus, neretai galima ir jį įtraukti į savo darbą, jei tinkamai savo idėjas jam pristatai. Jei sugebėsi kitam įrodyti, kad tavo idėja gali būti ir jam priimtina, jis ją priims, ir turėsi talkininką savo darbui.

Antras pavojus "užsidegusiam" žmogui yra nusivylimas, kai nebepajėgiama tuoj pat tikslo atsiekti. Kartais gali atrodyti, kad nors be galo daug buvo darbo įdėta, bet mažai atlikta. Pasisekimui tad lieka tik vienas kelias — pasiryžimas ištęsėti, nors ir ne visada entuziastingai. O gal mažai atliekama, nes per daug yra įsivelta į smulkmenas? Energingai veikiant, svarbu nepamiršti dėl ko taip smarkiai veikiama. Nors dirbama ir pasidalinus, niekada nereikia užmiršti, jog dirba dėl tos pačios idėjos.

Tie, kurie tik su šypsena atvažiavo į suvažiavimą, ir toliau tik tuščiažodžiaus. Idėja teturės vertės tik tada, kai, apsvarsčius aplinkybes, bus bandoma ją įgyvendinti.

Trečioji grupė, kuri kasdien pamažu kruta, daug nesiekdama, daug ir neatliks, jei toliau tuo pačiu keliu eis. Tik truputį daugiau pagalvojus galima suprasti, jog ligšiol pastangos buvo per menkos. Gal daugiau drąsos reikia; nežinau ar darbas yra per sunkus, jei jo nepabandai.

Gyvenimas nėra begalinė kova, kad tik išlaikytumėme idealus. Darbas, idant būtų visiems prieinamas ir dinamiškas, turi visada prisitaikyti prie besikeičiančių aplinkybių. Žmogus, kuris visą laiką atrodo nusiminęs, visad rimtai nusiteikęs greit kitiems nusibos. Reikia gyvenime ir pajuokauti, pasidžiaugti su draugais. Kartais reikia juoku atgaivinti sielą!

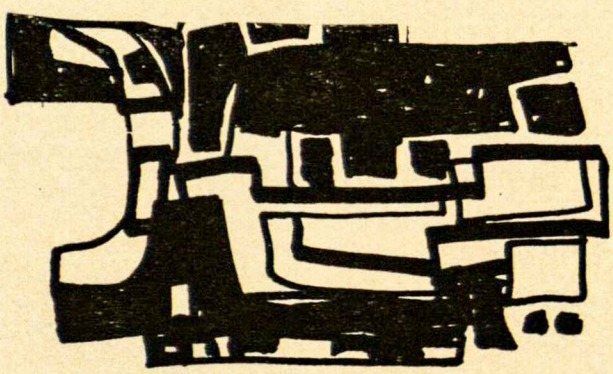

VYTAUTO MAČERNIO MINĖJIMAS CHICAGOJE

Vytautas Mačernis dabarties akimis

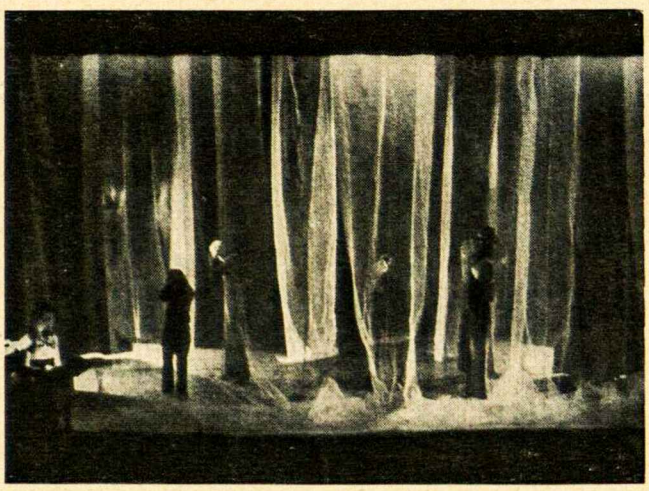

Aldona Zailskaitė

Užgęsta salės šviesos. Jaunieji korporantai šatrijiečiai, šio vakaro rengėjai, baigę dalinti programas, uždaro didžiąsias auditorijos duris. Apšviestoje scenos papėdėje instrumentalistai nutyla. Prie pianino atsisėda šio veikalo režisorius, kompozitorius, dirigentas ir pianistas Darius Lapinskas. Mąstau.... Mačernis — dainuojąs ne gaidomis, bet žodžiais grožio, meilės, idealo ilgesio eiles... Lapinskas — jaunas kompozitorius, ant tiek pergyvenęs poeto dvasią, kad jo minčių įkvėptas sukūrė veikalą tam pergyvenimui išreikšti... Studentai ateitininkai šatrijiečiai — užburti Mačernio ir uždegti Dariaus minties, tiek savaičių dirbę, repetavę... Mačernio bendraamžiai, mūsų tėvai — per lietų atvykę patirti, dar kartą išgirsti, išvysti jų gyvenimus palietusį poetą... Šį šeštadienio vakarą, spalio 18-tos dienos, aštuntą valandą prasiskleidė Chicagos Jaunimo Centre uždanga.

Pragysta anglų ragas... fleita... gamtos garsai... tyliai... Mėlynuose, rausvuose

Darius Lapinskas kalbasi su kaikuriais šatrijiečiais dalyviais. Ratu iš kairės į dešinę: Laima Nainytė, D. Lapinskas, Birutė Petrauskaitė, Laima Underytė, Elenutė Bradūnaitė.

šyduose, skambant poeto eilėms — vizija: vasaros medžiuose supuoklėse du jauni žmonės... tik staiga — sustingsta supuoklės ore, mergaitės auksinės garbanos palieka padrikos saulės spinduliuose, jos ranka tebesiekia jo rankos... ir niekada nebepasieks.

— Vytautai! Vytautai...

Taip buvo atkurtas Mačernio pasaulis čionais. Šis filminis, spektaklyje pasikartojantis supuoklių leitmotyvas ir kiti jaunos poros vaikštynių vaizdai bene stipriausieji šio pastatymo elementai. Nors jie užsiliko mano atmintyje kaip Mačernio minčiai būdingiausieji, nesinori duoti įspūdžio, kad jie sudarė šio veikalo didžiausiąją dalį. Ne. Tą dalį sudarė skaitomoji, choru rečituojamoji ir solistų dainuojamoji Mačernio poezija. Ją atliko kairėje prie pultų stovintieji deklamatoriai-aktoriai stud. Karilė Baltrušaitytė ir Leonas Barauskas ir scenos dešinėje solistai Aldona Stempužienė ir Bronius Maciukevičius.

Visiones Clarissimae — skaisčiausieji regėjimai. Šio veikalo įspūdį geriausiai apibudina žodis "regėjimai" — haliucinacijos — ne vien vaizdinės, bet ir garsinės. Tačiau "clarissimae" turbūt buvo parinkta cituojant Mačernį, nes bendras įspūdis tebuvo šydais aptraukto sapno, kur XXXIII-čio soneto (Garsus toreador) išpildyme būgnai pramušė sapno rūkus pritrenkdami ne vieną jautresnį klausytoją. Kaip Lapinsko pastariesiems pastatymams yra būdinga, ir šis spektaklis buvo daugiapriemoninis (multi-media). Prie filminių interliudų, deklamacijos, dainavimo ir instrumentalinės dalies, prisidėjo ir judantysis choras, t. y., laisvąja prasme, šokis. Šį judantįjį-kalbantįjį chorą sudarė studentai šatrijiečiai. Jų judesius taip pat režisavo Darius Lapinksas. Jie vyko kaip "akompanimentas-fonas" deklamacinei ir dainuojamajai daliai. Malonu buvo pastebėti, kad palyginus su pirmaisiais veikalais, kuriuose šie choro nariai pasirodė, per šį pastatymą jie parodė tam tikrą sceninį "išlaisvėjimą" — jie drąsiai atliko savo įvairias roles, judesiais scenoje ir net iš savo nustatytų vietų pavieniai publikoje. Už tai sveikintinas ir režisorius iššaukęs juose tokį pasitikėjimą. Chorą sudarė šie studentai — Elenutė ir Jurgis Bradūnai, Daiva Matulionytė, Laima Nainytė, Vytautas Narutis, Aleksandras Pakalniškis, Marytė Smilgaitė, Vytautas Stanevičius ir Laima ir Ramūnas Underiai. Iš jų du — Elenutė Bradūnaitė ir Ramūnas Underys — taip pat pasirodė Tėvo Algimanto Kezio, S.J., meniškai ir jautriai išpildytuose filminiuose intarpuose. Jinai — poeto išsvajotoji, jisai — studentas, jaunuolis — Mačernis.

Nesunku suprasti, kad daugiapriemo-

Kompozitorius muz. Darius Lapinskas kalbasi su jaunųjų šatrijiečių globėju poetu Kaziu Bradūnu.

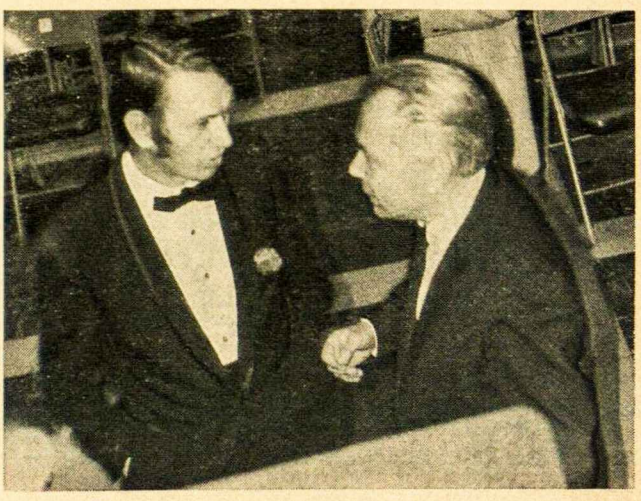

ninis pastatymas taip pat būna ir daugiaprobleminis. Perdažnai dėl techninių kliūčių, šio pastatymo vieni elementai nustelbė kitus, kurie turėjo būti lygūs. Perdažnai garsai, orkestriniai, choriniai, nustelbė deklamuojamuosius poeto žodžius. Tačiau, reikia laikyti omenėje, kad šis neturėjo būti deklamacinis vakaras su muzikine palyda. Ir todėl daug kur Mačernio žodžių neturėjo būti klausoma kaip žodžių, o kaip garsų; bet kaikuriuose žodinius epizodus nustelbė "fonas", ir tam neturėjo būti leista įvykti. Dėl muzikinio elemento reikia neužmiršti, kad Lapinskas moderniosios muzikos kūrėjas, o modernioji muzika nesilaiko nei orkestrinių instrumentų, nei solistų dianuojamų garsų ribų. Jai išpildyti instrumentais pavirsta žodžių garsai; mušamųjų instrumentų paskirtį atlieka ne tik būgnai, varpeliai ir čiauškančios lazdelės bei kaladėlės, bet ir trypiančios kojos, tarškantys dantys, chorų kartojamos priebalsės (k-k-k-k-k, t-t-t-t-t) ir t. t. Todėl, žiūrint į šį veikalą kaipo muzikinį, moderniaja prasme, bergždžiai visur ieškojo publika atpažįstamų Mačernio žodžių ir minties, nes jie buvo panaudoti kaip muzikos gaidos, ne kaip žodžiai prirašyti partitūroje prie gaidų. Pagal šią sampratą dainuojančius girdėjome solistus. Aldona Stempužienė sodriu mezzosopranu laisvai, tvirtai išdainavo jos balsui skirtus garsinius elementus. Jinai jau patyrusi moderniosios muzikos interpretatorė. Bosas Bronius Maciukevičius, dar ne taip įgudusiai, bet įtikinančiai, išpildė jo balsui skirtą rolę. Prie garsinio elemento taip pat prisidėjo orkestriniai instrumentai: fleita (Robert Ridenhower), anglų ragas (Tom Cifani) ir mušamieji (Ben Sedivy).

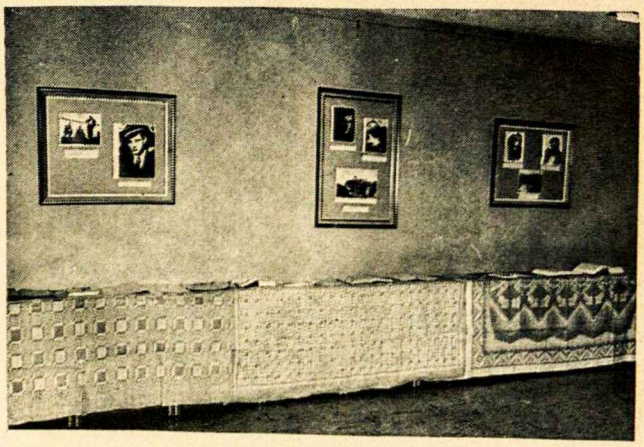

Dalis Mačernio parodos, vykusios gretimame kambaryje, kurią aplankė daugelis, įsigydami ir jo poezijos albumą.

Deklamatorė Karilė Baltrušaitytė.

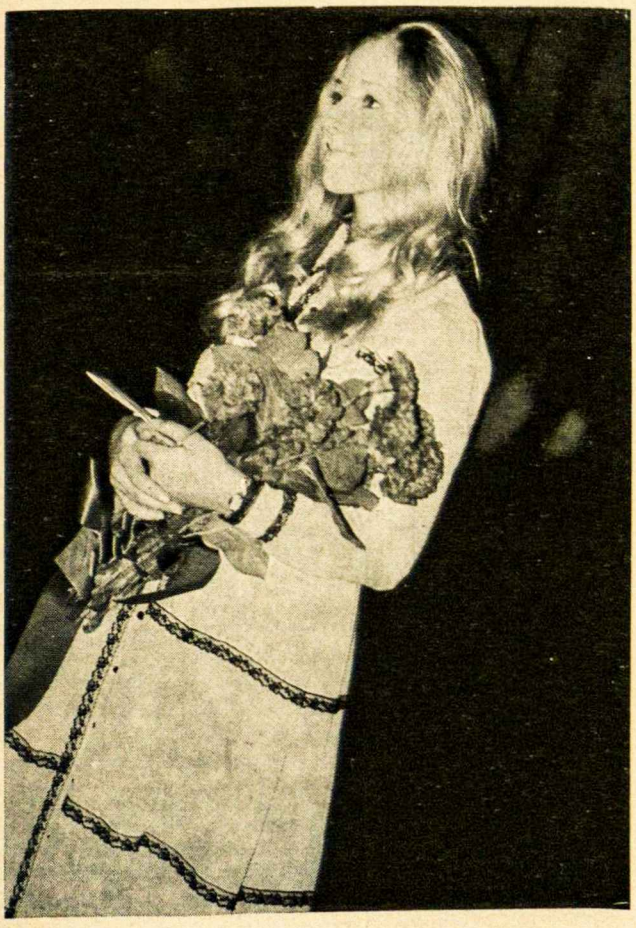

Veikale Visiones Clarissimae, tačiau buvo bent du momentai, kur poeto žodis ir jį ryškinantieji vaizdai bei garsai, sudarė balansuotą Mačernio, ne tik Lapinsko kūrybos, įgyvendinimą. Tai buvo eilėraščių "Pajūrio vaikai" ir "Soneto XXXIII" (Garsus toreador) išpildymai. Pastarąjį atliko Leonas Barauskas sau būdingu dramatiškumu. Jo deklamuotos eilutės skiemenų skaičių po kiekvienos eilutės atkartojo būgno trenksmai. Mirties teroras tikrai pasirodė baisus, žiaurus. O "Pajūrio vaikai" eilėraštį atliko abu deklamatoriai kartu: Jie savo balsais perdavė ekrane matomą, jaunos poros lakstymą, žai-

dimą su jūros bangomis. Šiame epizode pagauta visa Mačernio romantika ir pasirodė stipriausieji deklamatorių momentai. Jie deklamavo kartu: "Mes gyvenom prie jūros tada, Du geri, du laimingi vaikai..." ir jų balsai pynėsi, kaip jaunuoliai lakstą, laikydami vienas antram už rankų. Jie tai atliko pamainomis, kas posmą keisdami balso toną. Kai Barauskas žemu tonu deklamavo, Karilė aukštesniu; kai jinai žemesniu, jisai aukštesniu. Šis vaizdas ir garsas, kartu su supynėmis, — gražiausieji spektaklio momentai.

Priduoti simboliniam, idealistiškam Mačernio pristatymui realumo, spektaklio metu taip pat girdėjome Mačernio draugų, bendraamžių apie jų prisiminimus. Henrikas Nagys prisiminė su juo dienas Kaune, Paulius Jurkus pasakojo apie jo paskutiniąsias dienas ir mirtį. Girdėjome juostoje įkalbėtus jų balsus, matydami Mačernio išvaikščiotų vietovių vaizdus ir jo atvaizdus. Nors pasakojimai buvo įdomūs, juos buvo sunku suprasti dėl blogo perdavimo, ir tai vargino publiką. Nors tokie dokumentariniai gabaliukai istoriniai įdomūs, šitokiame veikale jie pasirodė "prilipinti" įtikimumui suteikti, kas ne toks jau lengvas dalykas šio pobūdžio spektakliui skoningai pritaikyti. Visiones Clarissimae geresnį įspūdį būtų palikęs be šio dokumentarinio priedo taip, kaip jis buvo pristatytas.

Po spektaklio, kadangi tai buvo minėjimas, nors publika ilgai plojo, artistinis sąstatas nepasirodė priimti katučių ir gėlių. Įspūdis — įdomu, bet ar tai buvo Mačernis? O antravertus, ar tai turėjo būti Mačernis? Didelė dalis publikos abejojo tais klausimais. Jiems išsiaiškinti už savaitės buvo suruoštas simpozijumas. Bet kelias išvadas galima buvo padaryti ir be diskusijų. Mačernis gyvas — ne tik jo bendraamžių, mūsų tėvų, kartoje, bet atradęs naują gyvybę jaunųjų tarpe. Lapinskas—dar kartą pasirodęs laisvojo pasaulio lietuvių ne tik muzikos, bet ir teatro avangarde. Turėtų jis skirti daugiau laiko pilnesniam savo genialių minčių išvystymui, bet atrodo, kad net ir dabar jo greitas kūrimas jau virtęs legenda. Telieka jam linkėti ir toliau tęsti savo rolę lietuviškosios kūrybos išvedėju į plačiąsias moderniosios minties jūas, ir griauti mitus bent tol, kol jie dar sugriaunami.

Parodoje pakabintas Mačernio portretas, ant pulto Šatrijos korporacijos kepuraitė ir spalvos.

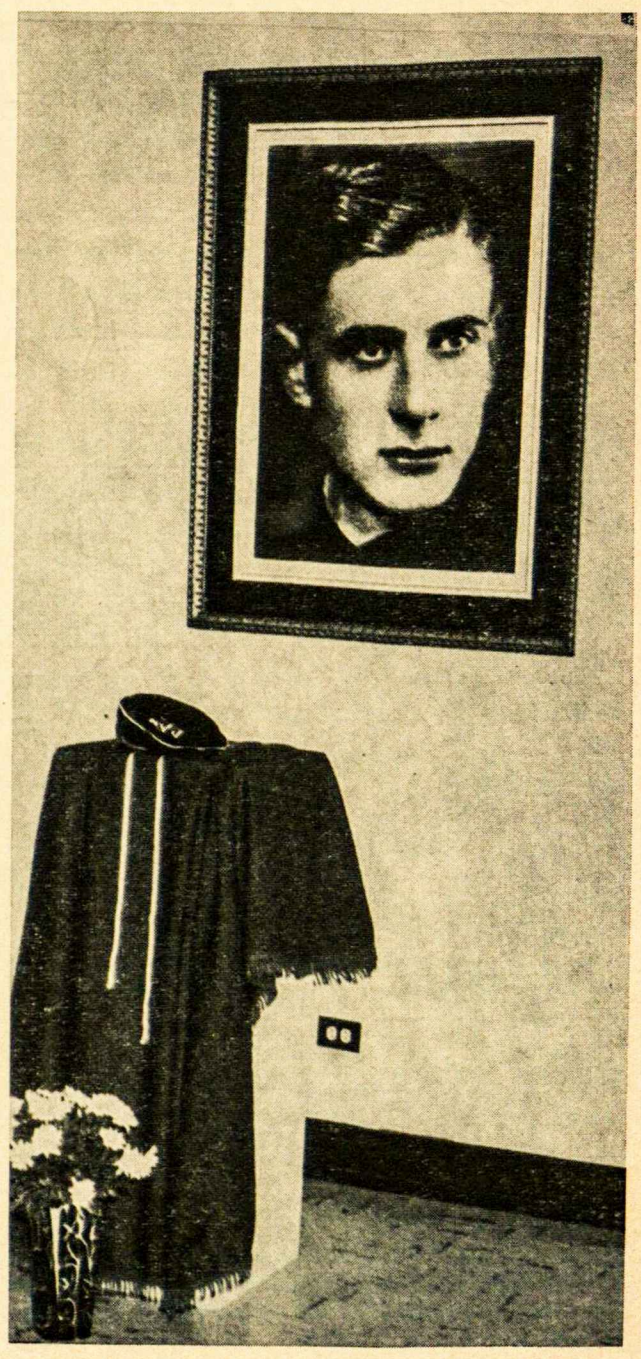

Jaunystė Lydi Mus!

MOKSLEIVIŲ KŪRYBA

KODĖL TAIKA?

Klausiausi žinių:... "šiandien Vietname žuvo... mergaitė rasta negyva... juodukai kovoja su baltaisiais... afrikiečiai žudo vienas kitą... badas..." Staiga mane apsupo neapsakomas liūdesys ir negalėjau daugiau klausytis. Užsimečiau ant pečių megstinį ir išėjau į kiemą.

Išėjus laukan saulės spinduliai apsupo mane, lyg norėdami sušildyti mane ir nuraminti mano mintis. Rudens nuspalvuoti medžių lapai krito pamažu nuo šakų viens po kito... man atrodė lyg jie stengėsi išsilaikyti ant šakos, bet vėjeliui papūtus atsiskirdavo nuo šakos ir pamažu krito žemyn, klodami rudens spalvotą kilimą.

Visur kur pažvelgiu matau rudens spalvas — raudoną, geltoną, rudą. Viskas taip gražu, taip ramu... Staiga mano mintyse susidaro visai kitas vaizdas. Girdžiu bombų sprogimus, nusiaubiančius gamtos grožį ir ramybę. Matau liepsnojančius kaimus ir miškus...

Išgirstu vaikų juoką ir mintys sugrįžta atgal į dabartinį laiką. Kaimynų vaikai linksmai žaidžia. Susiėmę rankomis jie laksto ir juokiasi pilni gyvybės ir laisvės... Mano mintys nukeliauja kitur... ir vėl pasirodo karo išdraskytos pievos, matau mažą vaikutį, kuris nusilpęs, alkanas sėdi ant žemės. Jo akys didelės... pilnos baimės ir skausmo... Mažas išsigandęs, išalkęs vaikutis...

Akys pilnos ašarų. Prisiminiau jog išėjau į lauką, kad galėčiau pamiršti karą,... žudymą... pagiežą... Maniau, kad išėjus į dienos šviesą viskas atrodys geriau. Bet ne. Kaip galima užmiršti, kad kiekvieną minutę, kuriame nors pasaulio kampe žmogus užmerkia akis amžinam miegui?

Kas gali visą šitą skausmą užbaigti? Argi ne mes visi? Mes esame žmonės su protu... su širdim. Pagalvokim: ko mes norime?... Ar norime matyti nekaltus vaikus verkiant iš skausmo, kurį sukelia alkis ir tėvų praradimas? Ar mes norime matyti savo brolius, savo vyrus gulinčius negyvus karo išdraskytuose laukuose?

Mes jaunimas turime pradėti nuo savęs. Mes turime pradėti dabar. Jei visi dirbsime kartu, mylėsime vienas kitą, bandysime suprasti vienas kitą ir gerbsime kito pažiūras, bus gera pradžia. Gal mūsų vaikų vaikams nereikės pergyventi tos baimės, tos neapykantos ir nepasitikėjimo vienas kitu? Gal jie galės džiaugtis tikrąja TAIKA?

TAIKA

Kas tai yra taika?
Kas gali pasakyti?...
Ar tai ranka
Ištiesta pati?...
Gal yra meilė
Tarp visų žmonių...
Nesvarbu rasės
Ar kokių pažiūrų!?

Gali būti šypsnis
Kai norėtum verkt...
Ar meilus žvilgsnis
Ar noras padėti

Ramybė, Meilė, Taika
Ar daug daugiau...
Gali būt atsiekta
Bent taip aš manau.

Rusnė Vaitkutė

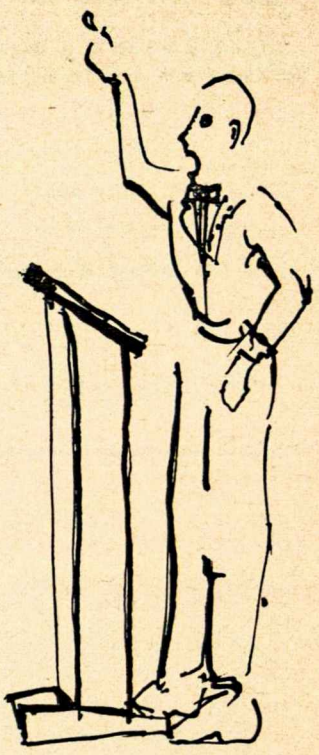

VADOVAVIMAS

Vadovavimas yra tarnyba visuomenei, neribojamas nei laiko, nei specialių uždavinių. Vadovavimo visur ir visada reikia, nes žmonės negali gyventi be vadų. Kaikuriems žmonėms yra lengviau sekti, ir dėl to, iškyla reikalas juos vesti teisingu keliu.

Yra vadovų savybės, kurios atskiria vadovus nuo sekėjų. Dažniausiai — yra žmonių, kurie gimsta vadovais ir jie tik turi savo talentą išsilavinti. Vadovas turi: 1) turėti greitą orientaciją, 2) praktiškai galvoti, 3) turėti idėjų ir 4) žinot kaip jas perduoti kitiems. Jei jis nusistato ką nors daryti, tai turi ir užbaigti, o neieškoti išeities. Vadovas turi žinoti kaip kalbėti drąsiai ir tiesiai, kaip priimti kritiką ir turi turėti pasitikėjimo savimi.

Kai iškyla kokia nors problema, vadas turi ją bandyti išspręsti ir turi prižiūrėti, kad sprendimas tiktų visuomenei. O kai reikalas yra, vadas turi žinoti kaip "nusilenkti" prieš kitų norus. Turi žinoti kaip pasiaukoti.

Vadovauti galima visur. Stovyklose visados vadovų reikia, taip pat ir pačioje veikoje. Tik reikia visur aktyviai dalyvauti.

Juozas Bačėnas

TU

Saulė suspindėjo
pro mano langą.
Pajutau tave
čia sėdėdama.
Apsisukau ir pamačiau
tu nusišypsojai.
Nubėgau aš į tavo
atviras rankas.

Joana Vaičiulaitytė

Korespondencijos

STUDENTŲ DRAUGOVĖ
Cleveland, Ohio

Clevelando studentų valdyba: Vytas Puškorius, Raminta Vaitėnaitė, Kęstutis Sušinskas, Birutė Balčiūnaitė ir Jonas Garka.

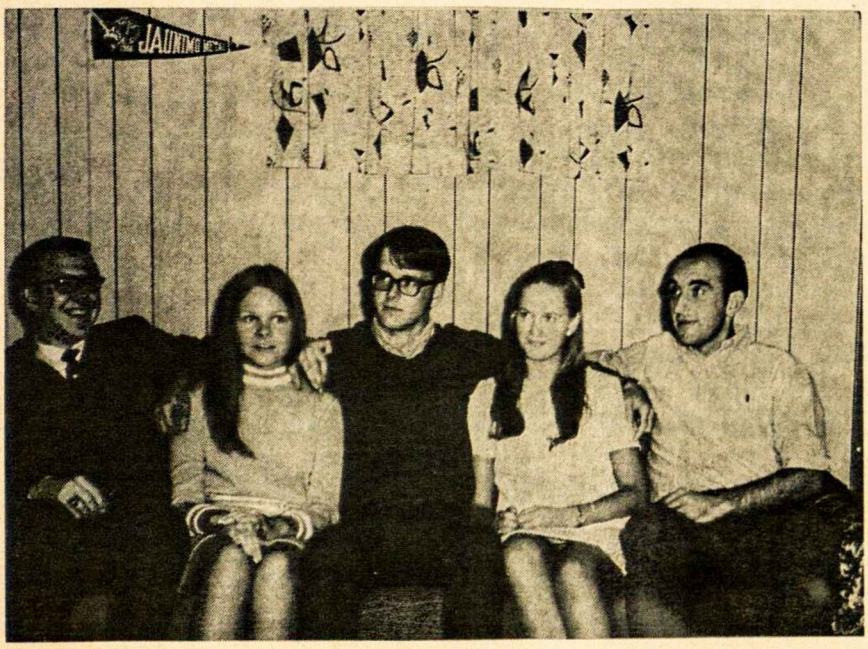

Prasidėjus mokslo metams, prasidėjo ir Clevelando studentų ateitininkų draugovės veikla. Clevelando draugovė yra sustiprėjusi, tur būt todėl, kad čia yra SAS Centro Valdyba.

Susirinkimas buvo pradėtas 1968-1969 mokslo metų protokolo skaitymu. Protokolą skaitė buvusi draugovės vicepirmininkė Birutė Balčiūnaitė. Buvo nuveikta nemažai: aštuoni susirinkimai, iškylos ir įvairūs kiti užsimojimai įrodė narių domėjimąsi ir darbą. Trūko tik jungiančios minties — metinės temos, kuri būtų daugiau kuopą sujungusi ir darbą paįdominusi.

Susirinkimas būtų ėjęs senu keliu, bet būrelis entuzijastų buvusių stovykloje, iš anksto buvo aptarę susirinkimo eigą. Bendrai, studentai parsivežė stovyklos dvasią ir užsidegę ruošiasi stiprinti draugovę.

Pagrindinis susirinkimo tikslas buvo išrinkti naują valdybą. Į Clevelando studentų ateitininkų draugovės valdybą buvo iš-

DRAUGYSTĖ

Draugystė yra labai svarbi gyvenime.
Draugystė yra reikalinga, nes be jos esi vienišas.
Draugystę kiekvienas turėtų pasisavinti ir pasilaikyti.
Su draugyste visur gali keliauti, su visais gali bendrauti.
Be draugystės gyvenimas yra beprasmiškas —
nėr draugų, nėr priešų.
Turėtum turėt draugų,
turėtum turėt daug draugų.

Rasa Makarauskaitė

Draugystė yra draugas. Draugas yra toks žmogus į kurį gali kreiptis visokiomis problemomis ir slaptybėmis. Tikrą draugą yra sunku surasti, nes kai susipyksti mažu tuojau pati ir išsiskiriat. Tikras draugas gali išsklaidyti visokiausius barnius ir visvien likti draugu. Draugystė... draugystė... yra draugas!!!

Virgius Volertas

Netikiu. Nebuvo teisybė. Aš tik sapnavau. Aš tik baigiau su tėveliais kalbėti. Jie man papasakojo kaip atsitiko. Vakar vakare mano geriausia draugė išėjo pasivaikščioti. Užpuolė ją trys berniukai ir prašė pinigų. Labai išsigandusi pradėjo nežiūrėdama bėgti. Staiga už kampo atlėkė mašina. Momentaliai ją užmušė.

Poryt bus laidotuvės. Nežinau ar galėsiu.... Aš prisimenu kai mes nuo pat mažens buvom kartu. Vis abidvi, kartu. Važiavome į stovyklas kartu. Net prisimenu kai kartu daužėmės po miestą. Lakstėme, slidinėjome, plaukinėjome. Tai buvo tikra draugystė. Dabar jos nėra.

Daiva Izbickaitė

ATEITIS

1969 METŲ TURINYS

STRAIPSNIAI

Bradūnas, Kazys: Pirmas susitikimas su Vytautu Mačerniu 229
Jonynas, Vytautas, A.: "Yra pasauly tik jaunystė, saulė ir namai" 223
Keblys, Kęstutis, dr.: Jauno literato kryžkelė: Kuria kalba rašyti? 240
Kijauskas, Gediminas, S. J.: Kelias į Velykų pergalę 64

rinkti: Kęstutis Sušinskas — pirmininkas; Vytas Puškorius — vicepirm.; Birutė Balčiūnaitė — sekr.; Jonas Garka — ižd., Raminta Vaitėnaitė — koresp.; Į Kontrolės komisiją įeina: Elenutė Razgaitytė, Saulius Girnius ir Algis Pliodžinskas.

Vytas Kliorys, Centro Valdybos narys, paaiškino apie ateinančio SAS Suvažiavimo programą.

Iškilo klausimas "Ko galime tikėtis iš draugovės veiklos?" Į klausimą iš anksto atsakyti sunku. Turime daug galimybių. Dabar tik tereikia jungiančios metinės temos ir noro dirbti.

Raminta Vaitėnaitė

STULGINSKIO KUOPOS METŲ PRADŽIA

Hamilton, Ontario

Rugsėjo mėn. 14 d. Hamiltono ateitininkų kuopa pradėjo šių ir ateinančių metų veiklą. Pamaldos, organizuota eisena su vėliavomis, bendri pusryčiai su tėveliais, jaunučiais, moksleiviais, ir vyresniaisiais moksleiviais tvarkingai, organizuotai ir tinkamai pradėjo veiklos metus.

Pusryčių metu buvo skaitomi atsiųsti pasveikinimai iš MAS CV pirm. A. Puterio ir iš A. Juozapavičiaus, Hamiltono Bendruomenės pirmininko. Žodžiu sveikino ir ragino dirbti kuopos naujasis dvasios vadas kun. Gaudzė ir p. E. Gudinskienė, jaunesniųjų ateitininkų globėja.

Atidarymas smagiai ir įdomiai praėjo. Išsiskirstėme su pasiryžimu šiais metais stipriai dirbti.

Saulius Balsys

Clevelando draugovė susijungia po susirinkimo rugsėjo mėn. 21 d. Stovi: Dalia Zylytė, P. Alšėnas, D. Juodėnaitė, S. Girnius, R. Jasinevičiūtė, J. Juodėnas, E. Razgaitytė, A. Pliodžinskas, ir V. Kliorys. Priekyje: V. Puškorius, R. Vaitėnaitė, K. Sušinskas, B. Balčiūnaitė, ir J. Garka.

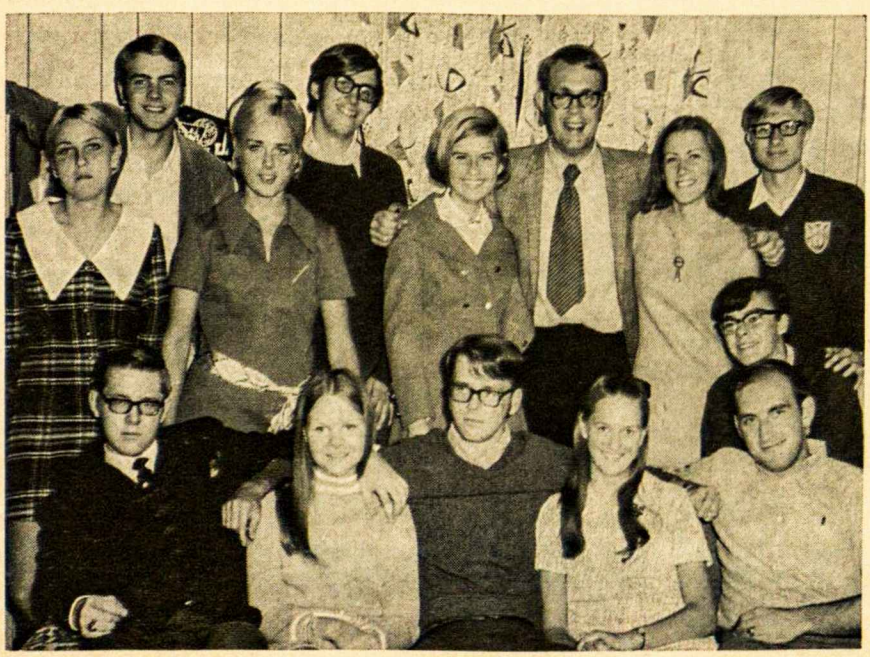

Kuopos susirinkimas

1969 m. spalio mėn. 3 d., Hamiltono moksleiviai ateitininkai susirinko Butkevičių namuose. Susirinkimas buvo pradėtas malda. Dainora Juozapavičiūtė, kuopos pirmininkė, pakvietė p. Apanavičienę kalbėt. Tema — "Principai ir jų įgyvendinimas." P. Apanavičienė visiem pasakė, kad principai yra įgyvendinami tik per aukštesnius idealus ir tik sekant ateitininkų principais, mes galime siekti aukštesnių idealų.

Po paskaitos pasidalinome į dvi grupes ir diskutavome šiuos klausimus: (1) Ar ateitininkų principai mums padeda pergyventi krizę? (2) Ar mes galime įgyvendinti principus tik organizacijoje ar ir gyvenime?

Daugumas kuopos narių žiūrėjo į šiuos klausimus teigiamai, pareikšdami, kad ateitininkas sekdamas principus gali be jokių ypatingų sunkumų pergyventi bet kokią krizę. Susijungėme kartu ir bendrai šiuos klausimus diskutavome.

Užbaigėme susirinkimą malda. Po susirinkimo buvo užkandžiai ir pasilinksminimas.

A. G.

Kijauskas, Gediminas, S. J.: Didysis Dievo ir žmogaus dialogas....286
Kleiza, Vaclovas: Apie Neornamentuotos kartos sudentiją 292
Kriaučiūnas, Romualdas, dr.: Jauna lietuviška šeima 126
L., Aušrelė: Thomas Merton....96
Perspausdinta: Ak, ta Chicaga!....39
Pikūnas, Justinas, dr.: Lietuvių kalbos ugdymo reikšmė 133
Redakcija: Ar mes laisvi?....32
Redakcija: Ateitis prieš penkioliką metų....38
Redakcija: Mes turime sportuoti 56
Redakcija: Darbininkai vynuogyne....158
Redakcija: Šią vasarą stovyklose....189
Slavėnienė, M.: Putinas nepriklausomybės netekimo metu 40
Šulcas, J.: Jaunimui ir senimui —Dialogaas įmanomas 110
Ž., P.: Sporto programa vasaros stovyklose 112

ĮVYKIAI IR ŽMONĖS

Abromaitytė, Rita: Studentų Suvažiavimas Dainavoje 304
Celiešius, P., kun.: Vysk. Antanas Deksnys 95
Dainora: Jaunučiai Dainavoje 190
Dainora: Dainavoje 195
Danilevičius, Z., dr.: Dr. Bronius Gaižiūnas....46
Daugintis, P., S.J.: Brazilija šaukiasi jaunų kunigų 159
Drunga, Mykolas: Ar mes mokame klausytis tik šedevrų? 106
Gabija: Pasikalbėjimas su naujuoju MAS CV pirmininku Algiu Puteriu 18
Girdauskaitė, R.: Wasaga, Kanadoje 193
G., Č.: Benediktas Babrauskas 48
Indreikaitė, Aldona: SAS Suvažiavimas Dainavoje 302
Jasaitytė, Dalia: Jaunučiai ir moksleiviai Kennebunkporte 191
Kursantas: Būreliai diskutuoja apie kultūrą Dainavos MAS žiemos kursuose 15
MAS Centro Valdyba: MAS Centro Valdybos žodis 3
MAS Suvažiavimo rezoliucijų komisija: MAS Nepaprastas Suvažiavimas 8
MAS žiemos kursai 10
Oniūnas, Jurgis: Prisiminimai iš SAS stovyklos 1969 197
Paukštelis, Jonas, dr.: Metai be Viktoro Jasaičio 184
Puteris, Romas: Komentarai....4
ra: Moksleiviai stovyklauja Montrealyje 192
ra: Studentų Ateitininkų kursai Dainavoje 209
Redakcija: Naujosios MAS Centro Valdybos pristatymas 2
Redakcija: Juozas Bačiūnas 48
Redakcija: Leiskite ir skaitykite 102
Redakcija: Pasikalbėjimas su Vytautu ir Aldona Kamantais 129
Redakcija: Tautinė parapija kryžkelėje....166
Redakcija: Antanas Maceina 182
Redakcija: Sendraugiai stovyklauja 201
Sl., M.: Alfonsas Savickas — Į Altoriaus tarnybą 163
Smilgaitė, Marija: Antrasis "Antras Kaimas" 68
Šoliūnas, Jonas: Laiškas mirusiam draugui 138
Šoliūnas, Jonas: Pavyzdys visiems — sportuojanti šeima 148
Šulcas, Jonas, kun.: Europos jaunimas 289
Underytė, Laima: Suvažiavimo įvertinimas 10
Vaišnienė, Elona, dr.: Jaunųjų Premija 6
Valeišaitė, Aldona: Vanagaičio dzimdzi-drimdzi ir Lapinsko šurum-burum 144
Zailskaitė, Aldona: Vytautas Mačernis dabarties akimis 307
Žumbakis, P.: Pokalbis su pirmininku Algiu Bielskum 80
Ž., P.: Futbolas lietuviuose 217

PROZA

Baronas, Aloyzas: Versmė 74
Lapas, Petras: O žeme, žeme....22
Leparskas, Tomas: Meilės Vieškelis....25
Mykolaitis-Putinas, Vincas: Kas yra laimė?....277
Pakalniškis, Aleksandras, Jr.: Dainava....175
Vilaikis, Juozas: Lietpaltis....236

Moksleiviai

Anupras: Viešas laiškas draugui namie....220
Izbickaitė, Daiva: Draugystė 313
Juozapavičiūtė, Dainora: Prie kapo....37
Kubiliūtė, Rasa: Gimnazijos suolas....246
Makarauskaitė, Rasa: Draugystė 313
Pakalniškis, Aloyzas: Jis 84
Pakalniškis, Aloyzas: Vienas namuose 156
Pakalniškis, Aloyzas: Dainavoje 211
Smalinskaitė, Aida: Dienynas 25
Vaitkutė, Rusnė: Prisiminimai....245
Vaitkutė, Rusnė: Kodėl taika? 311
Volertas, Virgis: Draugystė 313

Jaunučiai

Bakanaitė, Danutė: Didysis Penktadienis....87
Bakanas, Vytenis: Šiluva 87
Balsytė, Nerima: Ruduo....26
Bilaišytė, Dalia: Mano medis....157
Bilevičiūtė, Danutė: Žiema 116
Bradūnaitė, E.: Nuotykių ieškotojai 58
Budininkaitė, Rūta: Dešimt metų nuo dabar....27
Budininkaitė, Rūta: Mano geriausi draugai....117
Čepaitytė, Giedrė: Mano šuniukas....118
Danguolė J.: Kalba—Koks įdomus nuotykis....26

Dvi suinteresuotos mergužėlės: Labas, žmogau mėnulyje 88
Jodelė, Julius: Mano raketos....28
Juozapavičiūtė, Danguolė, Saulėta popietė....89
Juozapavičiūtė, Danguolė: Vakaras saulėlydyje 88
Kezys, Vytas ir Ulbėnas, Loui: Labas pone ministeri Trudeau 117
Klimas, Tadas: Kryžiuočių ordinas....27
Kliorytė, Rima: Mano užsiėmimai....88
Medžiotojas: Labas, kailini žvėriuk....117
Navickas, Vytautas: Akys....185
Raulinaitytė, Jūratė: Labai silpnas arklys....118
Ričkaitė, Vaida: Vagys....27
Susirūpinęs berniukas: Berniukai ir mergaitės 185
Užubalytė, Dovilė: Paklydusi katytė....157
Vaidilaitė, Rasa: Mano šuo....116
Vaitkutė, Rusnė: Iškyla ant ledo....86
Vaitkutė, Rusnė: Medžiai....219
Vaitkus, Kastytis: Kodėl Palanga turi baltą smėlį 27
Varankaitė, Audronė: Mano vėžys....116

POEZIJA

Aistis, Jonas: Gegutėlė....34
Bradūnas, Jurgis: Laboratorija....178
Bradūnas, Kazys: Partizanų baladė....35
Damušytė, Indrė: Pėdsakai....25
Gaidžiūnas, Kęstutis: Saulėlydyje....73
Gaidžiūnas, Kęstutis: Laukiant....73
Gaidžiūnas, Kęstutis: Rudens vienumoj....73
Gaidžiūnas, Kęstutis: Laiškas....73
Gaidžiūnas, Kęstutis: Daina 73
Gaidžiūnas, Kęstutis: Pirmas pasimatymas....206
Gaidžiūnas, Kęstutis: Melsvi sapnai....206
Gaidžiūnas, Kęstutis: Mylėjau....206
Gaidžiūnas, Kęstutis: Vakar....206
Gaidžiūnas, Kęstutis: Nedalomi 244
Gaidžiūnas, Kęstutis: Vienuma 299
Lapas, Petras: Vasara....147
Lapas, Petras: Lupasi žievė....178
Mackus, Algimantas: Raudiškoji....36
Mačernis, Vytautas: Būk, gyvenime 222
Mačernis, Vytautas: Sonetas XXXIII....228
Mačernis, Vytautas: Pajūrio vaikai....231
Mačernis, Vytautas: Sonetas X 232
Mačernis, Vytautas: Sonetas XLV 233
Pakalniškis, Aleksandras, Jr.: Kambario šešėliai susvirduliavo 215
Sadūnaitė, Danguolė: O Motina! 244
Sadūnaitė, Danguolė: Žolė....115
Sadūnaitė, Danguolė: Kančia 115
Sadūnaitė, Danguolė: Žiema 299
Sesuo M. Jurgita: Ruduo....235
Sesuo M. Jurgita: Ateitis....235
Sesuo M. Jurgita: Juokas 299
Sesuo M. Jurgita: Sustingus 299
Švėgždaitė, Laima: Atsisveikinimas 174
Švėgždaitė, Laima: Lyg naktis 214
Švėgždaitė, Laima: Įvertinimas....276
Švėgždaitė, Laima: Aš Tave atsimenu 276
Vilaikis, Juozas: Atodrėkis 57
Vilaikis, Juozas: 77 63
Vilaikis, Juozas: Pavasaris grįžta 104
Vilaikis, Juozas: Puokštė gėlių....137
Vilaikis, Juozas: Žvakė ir plaštakė....137
Vilaikis, Juozas: Ąžuolo karstas 174
Vilaikis, Juozas:Neramus sekmadienis....215

Moksleiviai

Beleška, Vytautas: Akla mano meilė saulei....249
Čepas, Algis: Sapnas 24
Dabušytė, Birutė: Mano žemė....104
Deksnytė, Darija: Sustok!....17
Juzaitis, Rimas: Tėvyne....25
Smalinskaitė, Aida: Atsitikimas....249
Vaičiulaitytė, Joana: Saulė suspindėjo 312
Vaitkute, Rusnė: Taika 311
Vaitkus, Linas: Akmuo....248
Vėbraitė, Vaiva: Pažinimui 111
Vėbraitė, Vaiva: Migla....147
XX: Kursantui 219

VEDAMIEJI

Trys prašymai 1
ATEITIE, kur eini? —G. Kijauskas, S. J....31
Eina gandas po pasaulį 62
ATEITIS yra mūsų visų reikalas ir rūpestis....101
Lietuvė motina 142
Jaunimo Žygis už Tikėjimo Laisvę....181
Kur sendraugių Centro Valdyba?....203
Vaikų karas 234
Laukiniai laikraščių neskaito 253
Sukomercintas Kristus 297

EX LIBRIS

Brazaitis, Juozas, prof.: Laiškas Aldonai....5
Sesuo M. Jurgita: Žvilgsnis į Pokario Literatūrą 208
Sl., Palmė: Mėnulis ir svajonė....179
Sužiedėlis, Saulius, A.: Atsiminimai iš Pirmųjų Nepriklausomybės metų 46

JUOKAI IR SATYRA

Kliorys, Vytautas: Pirmininko pasirodymas pragare 28
Naujųjų metų linkėjimas 28
Onytė, Landrytė 82, 113, 149, 188, 110, 251
Pakalkiškis, Jonas: Lietuvių išeivių tikslas....52

ALp(LKA)1786
1969, Nr.10

90.725.1